

34. Yleiset työt

Yleisten töiden lautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1953 puheenjohtajana liikennemestari V. J. Laitinen, varapuheenjohtajana yli-insinööri H. O. Backman sekä jäseninä taloustirehtööri M. J. Hopeavuori, vuorineuvos A. W. Liljeberg, työntekijä O. A. Salama, johtaja K. F. Sundqvist, viilaaaja V. A. Vanhanen, yliarkkitehti M. Välikangas ja filosofian maisteri A. E. Linko. Kaupunginhallituksen edustajana oli teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist ja lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari R. O. Parviainen.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 48 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 520 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 536.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Yleisten töiden lautakunnan kertomusvuoden aikana päättämistä asioista, joihin eivät kuitenkaan sisälly henkilökuntaa koskevat paitsi periaatteelliset, päätökset, mainittakoon seuraavat:

Lautakunnan kokoukset päätettiin¹⁾ pitää maanantaisin alkaen klo 16; lautakunnan pöytäkirjat oli pidettävä nähtävinä kokousta seuraavan maanantain jälkeisenä päivänä.

Päätettiin²⁾ asettaa kolmihenkinen jaosto lähemmin tutkimaan johtosääntöehdotusta. Jaoston puheenjohtajaksi määrättiin lautakunnan puheenjohtaja V. Laitinen sekä jäseniksi yli-insinööri H. Backman ja maisteri A. Linko.

Päätettiin³⁾ oikeuttaa rakennustoimisto hankkimaan yksinkertainen seppelä toimistoapulaisen E. M. Olanderin hautajaistilaisuuteen ja suorittamaan sen hinta, 3 000 mk, yleisten töiden lautakunnan käyttövaroista.

Varasto-osasto oikeutettiin⁴⁾ tilaamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 7 kpl Atlas-merkkisiä ilmanpuristimia, mallia GF-3VE hintaan 1 455 400 mk/kpl ja 3 kpl Atlas-merkkisiä ilmanpuristimia, mallia FR-4V hintaan 1 919 000 mk/kpl vapaasti tehtaalla Siurossa liikevaihtoveroineen sekä 5 kpl imukalvopumppuja, mallia D-4, 10 kpl imukalvopumppuja, mallia 2D-4, 15 kpl 4" pohjaventtiilejä, 15 paria letkunliittimiä ja 15 paria letkunsiteitä yhteiseen hintaan 2 770 035 mk vapaasti tehtaalla Hangossa liikevaihtoveroineen.

Snellmanin kansakoulun uudisrakennuksen suunnittelu päätettiin⁵⁾ antaa professori A. Pernajalle arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan. Tehtävään sisältyi myös suunnitelman laatiminen vanhassa koulurakennuksessa mahdollisesti suoritettavista korjaustoista.

Kivelän sairaalan henkilökunnan asuinrakennusta varten hyväksyttiin⁶⁾ Oy. Radiator Ab:n tarjous lämmityslaitteista sekä Suomen Puhallintehdas Oy:n tarjous koneellisista ilmanvaihtolaitteista ja poltinkanavista yhteishintaan 2.3 milj. mk. Vesi- ja viemäriyöt päätettiin jättää vesilaitoksen suoritettaviksi.

Hyväksyttiin⁷⁾ Ka-Vi-Ka Oy:n 1 359 370 mk:n hintainen tarjous ruostumattomista levyistä tehdyin putkijaloin varustetuista työpöydistä Marian sairaalan keskusrakennusta varten.

¹⁾ Yl. t. lk. 12. 1. 4 §. — ²⁾ S:n 12. 1. 43 §. — ³⁾ S:n 19. 1. 84 §. — ⁴⁾ S:n 26. 1. 100 §, 2. 130 §. — ⁵⁾ S:n 2. 2. 133 §. — ⁶⁾ S:n 2. 2. 137 §. — ⁷⁾ S:n 16. 2. 195 §.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁾ tilaamaan maanviljelijä O. Rajaojalta paalutukkeja: 1 035 kpl hintaan 2 777 000 mk vapaasti tuotuna rakennustoimiston varastopaikoille Helsingissä, kaupungin puutavara- ja polttoainetoimistolta paalutukkeja 2 780 kpl hintaan 5 368 750 mk sekä hirsä 50 000 jm hintaan 198 mk/jm ja 2 000 jm hintaan 240 mk/jm v. v. Helsingissä.

Kivelän sairaalan asuntoloiden akkunoihin päätettiin ²⁾ rakentaa normaalit kaksinkertaiset sisäänaukeavat puitteet. Samoin hyväksyttiin Kone Oy:n tarjous yhteishinnaltaan 7 548 000 mk, neljästä henkilöhissistä ko. asuinrakennuksiin.

Varasto-osasto oikeutettiin ³⁾ myymään Hyrylän Sementtivalimo Oy:lle käytöstä poistettut, sementtiputkien valmistukseen käytetyt työvälineet 100 000 mk:n yhteishinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁴⁾ ostamaan Oy. Ford Ab:ltä Vedette-merkkinen, v:n 1952 mallia oleva henkilöauto n. 600 000 mk:n hinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁵⁾ ostamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 20 kpl kalliopora-koneita, mallia RH-571-3L lisäpainoineen hintaan 83 500 mk/kpl vapaasti tehtaalla Helsingissä liikevaihtoveroineen sekä ilmanpuristin 4.5 m³, n. 1 532 000 mk:n hinnasta.

Lauttasaaren kansakoulun sähkötöiden suunnittelu päätettiin ⁶⁾ antaa insinööri R. Mäenpään tehtäväksi. Samalla oikeutettiin talorakennusosasto käyttämään akustiikka-asiantuntijana em. koululla insinööri P. Arnia.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁷⁾ myymään Oy. Otia Ab:lle käytöstä ja irtaimistoluettelosta poistettu ilmanpuristin 20 000 mk:n hinnasta.

Päätettiin ⁸⁾ hyväksyä talorakennusosaston toimenpiteet Munkkiniemeen rakennettavan vanhusten asuntolan Huopalahden puoleisen siiven perustuksia koskevassa asiassa ja oikeuttaa talorakennusosasto maksamaan pohjatutkimusten virheellisyydestä aiheutunut 7 220 000 mk:n lisälasku sekä tilaamaan Yleisrakentajat Oy:ltä 815 980 mk:n hintaan ko. siiven maaperälattian osan tilalle tulevan teräsbetoniholvin työt.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁹⁾ lainaamaan urheilu- ja retkeilytoimistolle 38 hv sähkömoottori 350 mk:n vuorokausivuokrasta sekä vuokraamaan kiinteistötoimiston maa-talousosastolle kevätkuukauskauden ajaksi Fordson Major -traktori 400 mk:n vuokrasta käyttötunnilta.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁰⁾ ostamaan Lokomo Oy:ltä 3 kpl Teräskarhu 12 -merkkisiä tiehöyliä 7 991 250 mk/kpl v.v. Tampereella.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹¹⁾ tilaamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 10 kpl imukalvo-pumppuja, mallia 2D-4 varusteineen yhteishintaan 1 952 773 mk vapaasti tehtaalla Hangossa ja Oy. Nikolajeff Ab:ltä 15 kpl Bedford ML-merkkisiä kuormavaunun alustoja hytteineen hintaan n. 660 000 mk/kpl vapaasti Helsingissä.

Ns. sosiaalitalon alkuluonnosten laatiminen päätettiin ¹²⁾ antaa arkkitehdeille R. Koi-vula ja L. Jakobsson arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan.

Katurakennusosasto oikeutettiin ¹³⁾ hankkimaan kertomusvuonna tarvitsemansa bitumiemulsio toiminimiltä Oy. Colas Ab., Oy. Ikopal Ab., Asfaltti Oy. Lemminkäinen ja Rakennus-Oy. Cultor Bitumiemulsioyhdistyksen tarjouksen mukaisiin hintoihin.

Hyväksyttiin ¹⁴⁾ talorakennusosaston toimenpide, jonka mukaan Mäkelänkadun kansa-koulun ovi- ja ikkunatyöt annettiin Toukolan korjauspajan suoritettavaksi 1 712 600 mk:n hinnasta.

Katurakennusosasto oikeutettiin ¹⁵⁾ laskemaan seppele yli 40 vuotta kaupungin palveluksessa olleen, eläkkeelle siirtyneen rakennusmestari M. Finellin hautajaistilaisuudessa ja suorittamaan sen hinta lautakunnan käyttövaroista.

Katajanokan satamatyöntekijäin huoltorakennuksen rakennusteknilliset työt päätettiin ¹⁶⁾ antaa Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy:n suoritettavaksi 105.9 milj. mk:n urakkahinnasta.

Hyväksyttiin ¹⁷⁾ Vallilan Puuseppä Oy:n 6 387 700 mk:n hintainen tarjous Marian sairaalan keskusrakennuksen kiinteän kaluston hankkimisesta.

¹⁾ Yl. t. lk. 16. 2. 200, 201 §. — ²⁾ S:n 2. 3. 248, 249 §. — ³⁾ S:n 2. 3. 254 §. — ⁴⁾ S:n 9. 3. 268 §. — ⁵⁾ S:n 9. 3. 269, 283 §. — ⁶⁾ S:n 9. 3. 273 §. — ⁷⁾ S:n 16. 3. 314 §. — ⁸⁾ S:n 16. 3. 316 §. — ⁹⁾ S:n 23. 3. 336 §. 30. 3. 364 §. — ¹⁰⁾ S:n 23. 3. 339 §. — ¹¹⁾ S:n 30. 3. 365, 366 §. — ¹²⁾ S:n 30. 3. 377 §. — ¹³⁾ S:n 30. 3. 378 §. — ¹⁴⁾ S:n 13. 4. 417 §. — ¹⁵⁾ S:n 13. 4. 424 §. — ¹⁶⁾ S:n 20. 4. 441 §. — ¹⁷⁾ S:n 20. 4. 442 §.

Talorakennusosaston puolesta suoritettava Munkkiniemen ja Maunulan vanhusten asuntoloiden arkkitehtoninen valvonta päätettiin ¹⁾ antaa 390 000 mk:n työmäärärahoista maksettavaa korvausta vastaan arkkitehti Y. Lagerbladille.

Varasto-osasto oikeutettiin ²⁾ tilaamaan Oy. Ekströmin koneliikkeeltä 2 kpl Jones KL22-merkkisiä liikkuvia nostureita varusteineen hintaan £ 2 715/kpl, yksi Brai Hydra-loader-merkkinen yleiskuormauskone lisävarusteineen hintaan £ 1 798.6.— ja Jones KL44-merkkinen 4 tonnin liikkuva nosturi standardi- ja lisävarusteineen hintaan £ 4 021, kaikki fob Lontoo.

Varasto-osasto oikeutettiin ³⁾ myymään rakennustoimiston varastoissa oleva, poistettu irtaimisto huutokaupalla osaston määräämänä päivänä toukokuun aikana. Samalla päätettiin, että mikäli arvokkaampien esineiden huutokauppahinta ei nousisi riittävän korkeaksi, yritettäisiin ne myydä hankittavien tarjousten perusteella.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁴⁾ luovuttamaan rakennustoimiston Konepajalaisten Ammattiasastolle konepajan ruokailuhuone 9. 5. palkintojen jakotilaisuutta varten.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁵⁾ luovuttamaan vesilaitoksen työpajan esimiehelle G. A. Lindgrenille 12 m:n pituinen lipputanko 5 500 mk:n hinnasta.

Kivelän sairaalan asuntolain ulko-ovet ja ikkunat päätettiin ⁶⁾ tilata Höyrypuuseppä Oy:ltä hintaan 3 640 977 mk.

Katurakennusosasto oikeutettiin ⁷⁾ antamaan Hiihtomäentien päällystäminen Oy. Viarecta Ab:lle, Kirkkoherrantien päällystäminen sekä jyrräsfalteilla päällystettävien sähkö- ja puhelinkanavien korjaaminen Rakennus Oy. Cultorille, Pitäjänmäentien oikaisu, Santa-vourentien, Krankantien, Poutuntien, Kirkkomäentien, Rajametsäntien, Männikkötien, Valimontien sekä Nuijamiestentien polkupyörätien ja käytävän päällystäminen Asfaltti Oy. Lemminkäiselle sekä sähkö- ja puhelinkaapelikanavien valuasfalttityöt Suomen Asfaltti Oy:lle. Mikäli kaupunginhallitus suostuisi lautakunnan esitykseen yleisten töiden pääluokan tilillä Katujen ja teiden päällystykseen uusiminen olevan määrärahan käyttämisestä, päätettiin katurakennusosasto oikeuttaa antamaan Marjaniementien, Savonkadun, Nordenskiöldinkadun ja Herttoniementien päällystäminen Oy. Viarecta Ab:n suoritettavaksi, Koskelantien, Oulunkylän Kunnantien ja Hämeentien päällystäminen Rakennus Oy. Cultorille, Kaupintien, Mäkelänkadun tonttien 97—99 sekä korttelin 847:n kohdan päällystäminen Asfaltti Oy. Lemminkäiselle, Sturenkadun päällystäminen Suomen Asfaltti Oy:n ja Mäkelänkatu 84—96:n kohdan päällystäminen Asfalttiliike E. Lindmanin suoritettavaksi. Lisäksi oikeutettiin katurakennusosasto antamaan muut pienemmät päällystystyöt ja korjaukset eri liikkeiden suoritettaviksi.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁸⁾ ostamaan Oy. Konela Ab:ltä, 5 kpl EMW pakettiautoja hintaan n. 440 000 mk/kpl.

Katajanokan huoltorakennuksen keskuslämmitys- ja ilmanvaihtolaitteet päätettiin ⁹⁾ tilata Oy. Suomen Lämpö Ab:ltä hintaan 11 450 000 mk sekä vesi- ja viemärijohtolaitteet vesilaitokselta hintaan 6.5 milj. mk.

Hyväksyttiin ¹⁰⁾ Oy. Tekno Plast Ab:n tarjous pesupöytien hankinnasta läpikulkutalon Hämeentie 61—63 keittiöihin ja keittokomeroihin sekä Oy. Morus Ab:n tarjous, jonka loppusumma oli 1 190 000 mk, jäädytyslaitteista käyttökuntoon asennettuina Auran sairaalan keittiön jäähdyttämöön.

Kumpulän avouimalan lopputöiden suunnittelu päätettiin ¹¹⁾ antaa arkkitehti P. Salomaalle arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹²⁾ myymään Ford-merkkinen v:n 1935 mallia oleva, rakennustoimiston käytöstä poistettu henkilöauto korjauspajan esimiehelle H. Mustoselle 76 000 mk:n hinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹³⁾ vuokraamaan olympia-rakennustoimistolle nurmikko-jyrsijä viikon ajaksi 300 mk:n vuorokausivuokrasta.

Pihlajatie lastentalon maalaustyöt päätettiin ¹⁴⁾ antaa V. Björkqvistin maalausliikkeen suoritettavaksi hintaan 2 060 000 mk, Hämeentie 51—53:ssa sijaitsevan läpikulkutalon maalaustyöt Maalimiehet Oy:lle hintaan 4 147 000 mk ja Hämeentie 61—63:ssa

¹⁾ Yl. t. lk. 20. 4. 444 §. — ²⁾ S:n 20. 4. 445, 446, 448 §. — ³⁾ S:n 27. 4. 474 §. — ⁴⁾ S:n 27. 4. 476 §. — ⁵⁾ S:n 27. 4. 477 §. — ⁶⁾ S:n 20. 4. 440 § ja 4. 5. 503 §. — ⁷⁾ S:n 4. 5. 508 §. — ⁸⁾ S:n 4. 5. 510 §. — ⁹⁾ S:n 11. 5. 545 §. — ¹⁰⁾ S:n 11. 5. 546, 547 §. — ¹¹⁾ S:n 11. 5. 552 §. — ¹²⁾ S:n 18. 5. 579 §. — ¹³⁾ S:n 18. 5. 581 §. — ¹⁴⁾ S:n 1. 6. 627, 628, 629 §.

sijaitsevan läpikulkutalon keittiökalusteiden hankinta Kause Oy:lle hintaan 1 602 430 mk.

Kivelän sairaalan asuntolain ovet päätettiin ¹⁾ tilata Oy. W. Schauman Ab:ltä hintaan 2 959 425 mk ja Marian sairaalan keskusrakennuksen maalaustyöt annettiin K. Toivosen maalausliikkeen suoritettavaksi hintaan 7 630 000 mk.

Varasto-osasto oikeutettiin ²⁾ tilaamaan Rolac Oy:ltä 10 971 250 mk:n hintainen Åkerman 650-merkkinen kaivukone v.v. Varkaudessa, ollen hinta sidottu kertomusvuoden tammikuun kotimarkkinateollisuuden tukkuhintaindeksiin, Lokomo Oy:ltä 2 kpl Teräsmies 2 -merkkisiä kaivukoneita hintaan 4 257 500 mk/kpl ja Teräsmies 3 -merkkinen kaivukone hintaan 6 775 000 mk vapaasti Tampereella sovituin indeksiehdoin ja Oy. Rakenuskonepajalta 5 kpl 500 l:n betoninsekoituskoneita hintaan 828 100 mk/kpl, yhteensä 4 140 500 mk, ja 5 kpl 200 l:n betoninsekoituskoneita hintaan 477 200 mk/kpl, yhteensä 2 386 000 mk, liikevaihtoveroineen vapaasti tehtaalla varusteineen.

Varasto-osasto oikeutettiin ³⁾ luovuttamaan tanssilava Finlands Svenska Folkdansring -nimiselle yhdistykselle ajaksi 25. 6.—20. 8. vuokravapaasti, ollen yhdistys kuitenkin velvollinen suorittamaan kuljetuskustannukset.

Maunulan vanhusten asuntolan rakennusteknilliset työt päätettiin ⁴⁾ antaa Vilamo Oy:n suoritettavaksi 135 700 000 mk:n urakkasummasta.

Sähkölaitoksen muuntajat n:o 6911a, 7967, 7968, 7969 ja 7970 päätettiin ⁵⁾ antaa Rakennustoimisto V. Lehden rakennettavaksi 5 310 000 mk:n urakkasummasta, muuntajat n:o 7966, 7971 ja 7972 Rakennusliike Soivio ja K:nille 2 880 000 mk:n urakkasummasta ja muuntajat n:o 7642, 7643a, 7980, 7979, 7955a, 7956 ja 7161 rakennusmestari B. Paulomolle 7 470 000 mk:n urakkasummasta.

Duplex -tyyppisen pesukoneen ja uuden suurtehokiertokoneen hankkimiseksi kunnalliskodin pesulaan päätettiin ⁶⁾ hyväksyä Insinööritoimisto G. W. Bergin tarjous ko. koneista, joiden yhteishinta oli 3 430 000 mk vapaasti Helsingissä liikevaihtoveroineen.

Hyväksyttiin ⁷⁾ Högforsin Tehdas Oy:n tarjous neljästä lämpöjohtokattilasta poikien ammattikoulun lämpökeskukseen hintaan 7 704 000 mk sekä termostaatista hintaan n. 220 000 mk.

Hyväksyttiin ⁸⁾ Kulutusosuuskuntien Keskusliiton tarjous kiinteällä polttoaineella lämmitettävästä leivinuunista, jonka hinta oli 1 460 000 mk ilman muurausta ja liikevaihtoveroa, Nikkilän sairaalan leipomoon.

Kaappien hankkiminen Mäkelän kansakoulun luokkiin päätettiin ⁹⁾ antaa Helno Oy:lle hintaan 1 810 511 mk.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁰⁾ vuokraamaan asemakonemestari R. Mustoselle betoninsekoittaja 500 mk:n vuorokausivuokrasta.

Päätettiin ¹¹⁾ hyväksyä talorakennusosaston toimenpiteet Munkkiniemen uimarannan merenpohjaan viettävän luiskan hiekoitustöiden jatkamisesta.

Päätettiin ¹²⁾, että sepänapulaisen E. Lariston oli purettava rakentamansa tilapäinen autosuoja, oikeuttaen hänet kuitenkin toistaiseksi säilyttämään autoaan korjauspajan pihamaalla.

Lauttasaaren kansakoulun rakennusteknilliset työt päätettiin ¹³⁾ antaa eräin ehdoin Rakennusliike Otto Wuorio Oy:n suoritettavaksi 135 milj. mk:n urakkasummasta.

Töölön uuden paloaseman suunnitelmien laatiminen annettiin ¹⁴⁾ professori A. Pernajan tehtäväksi arkkitehtitaksan mukaisesta palkkiosta.

Hyväksyttiin ¹⁵⁾ kaupunginarkkitehdin toimenpide, jonka mukaan arkkitehti R. Ypyä oikeutettiin käyttämään Kivelän uuden sairaalan keittiön suunnittelussa asiantuntijana Elannon keittiömestari Varnoa.

Hyväksyttiin ¹⁶⁾ Oy. Vesijohto-Rakentajan tarjous keskuslämmitys-, ilmanvaihto- sekä vesi- ja viemärlaitteiden hankinnasta Lauttasaaren kansakouluun, tarjouksen loppusumman ollessa kokonaisurakasta öljypolttimineen 13 062 000 mk; päätettiin jättää Maunulassa olevan vanhusten asuntolan vesi- ja viemärlaitteiden hankinta kaupungin vesilaitokselle 11 milj. mk:n hinnasta sekä keskuslämmitys- ja ilmanvaihtolaitteiden hankinta öljypolttimineen Keskuslämpö Oy:lle 8 850 000 mk:n hinnasta sekä hyväksyä

¹⁾ Yl. t. lk. 1. 6. 630, 632 §. — ²⁾ S:n 1. 6. 635, 636, 637 §. — ³⁾ S:n 1. 6. 638 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 669 §. — ⁵⁾ 15. 6. 670 §. — ⁶⁾ S:n 15. 6. 682 §. — ⁷⁾ S:n 15. 6. 700 §. — ⁸⁾ S:n 29. 6. 737 §. — ⁹⁾ S:n 29. 6. 739 §. — ¹⁰⁾ S:n 29. 6. 745 §. — ¹¹⁾ S:n 6. 7. 767 §. — ¹²⁾ S:n 6. 7. 770 §. — ¹³⁾ S:n 10. 7. 789 §. — ¹⁴⁾ S:n 10. 7. 792 §. — ¹⁵⁾ S:n 3. 8. 857 §. — ¹⁶⁾ S:n 3. 8. 862, 863, 864 §.

saman toiminimen tarjous keskuslämmityslaitteiden hankinnasta taloon Alppikatu 1, tarjouksen loppusumman ollessa 3 070 000 mk.

Suostuttiin ¹⁾ talorakennusosaston esitykseen, että poikien ammattikoulun valimoo koskeissa asioissa pyydetäisiin asiantuntijaksi tekniikan tohtori P. Asanti ja konepajaa koskeissa asioissa diplomi-insinööri A. Saraste.

Päätettiin ²⁾ hyväksyä poikien ammattikoulun autohallin keskuslämmityslaitteiden hankinta Oy. Vesijohtoliike Huber Ab:n tarjouksen perusteella, jonka loppusumma oli 2 280 000 mk.

Mäkelän kansakoulun keittiö- ja ym. kalusteiden hankinta päätettiin ³⁾ antaa Höyrypuuseppä Oy:lle hintaan 1 350 000 mk liikevaihtoveroineen.

Päätettiin ⁴⁾ suostua talorakennusosaston esitykseen lastensairaalan saniteettitöiden suunnittelun antamisesta Ekonon suoritettavaksi.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁵⁾ tilaamaan Oy. Grönblom Ab:ltä englantilaisen Jones & Shipmanin valmistama tarkkuushiomakone, mallia 1300 EIUR lisälaitteineen, hintaan £ 1990.6.0., fob englantilainen satama.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁶⁾ vuokraamaan Helsingfors Simsällskap -nimiselle yhdistykselle talja viikon ajaksi 100 mk:n vuorokausivuokrasta ja kamreeri R. Brandtille halkosirkkeli yhdeksi lauantai-illaksi.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁷⁾ luovuttamaan linja-auto ko. osaston urheilukerhon käyttöön 20 mk:n kilometrimaksusta.

Sähkölaitoksen muuntamoiden n:o 8261, 8262 ja 8263 rakennustyöt päätettiin ⁸⁾ antaa rakennustoimisto U. Urastolle 4 125 000 mk:n urakkasummasta sekä muuntajan n:o 8264 rakentaminen rakennusmestarien H. Vuorion ja P. Girsin suoritettavaksi 840 000 mk:n urakkasummasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁹⁾ lainaamaan tie- ja vesirakennushallitukselle 2 000 kg 12 mm:n harjaterästä sillä ehdolla, että laina maksetaan takaisin kuluvan vuoden loka-kuun loppuun mennessä ja että tie- ja vesirakennushallitus maksaa lähetyskulut sekä teräksen takaisinsaannista mahdollisesti aiheutuvat kuljetus- ja varastointikulut.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁰⁾ tilaamaan Lokomo Oy:ltä kolmivalssinen moottoritie-tyrjä, mallia A. J. 8., hintaan 3 145 000 mk liikevaihtoverovapaasti Tampereella.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹¹⁾ suorittamaan Rolac Oy:ltä tilatun Åkerman-kaivukoneen ennakkosuorituksena 3 milj. mk vuorineuvos H. Gullichsenin ja johtaja H. Ahlströmin henkilökohtaista takausta vastaan.

Tuberkuloosiparantolan asuntolan rakennussuunnitelmien laatiminen päätettiin ¹²⁾ antaa arkkitehti E. Forsmanille sekä keittiö- ja juhlasalirakennuksen suunnittelu arkkitehtitoimistolle M. Blomstedt ja M. Lampén ja Ilmajoen uuden vesitornin rakennussuunnitelmien laatiminen arkkitehti K. R. Lindgrenille, kummatkin arkkitehtitaksan mukaista palkkiota vastaan.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹³⁾ tilaamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 2 kpl betoninsekoitimiä, mallia KSK-500-U 500 l, hintaan 809 300 mk/kpl ja Oy. Hans Palsbo Ab:ltä 2 kpl SAWO -merkkisiä lajittelulaitteita JB 21/300 varusteineen hintaan 38 500 Tkr/kpl, eli yhteensä Tkr 77 000, fob Köpenhamina.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁴⁾ vuokraamaan kuljetusperävaunu sekä toisille kaupungin laitoksille että yksityisille 1 200 mk:n vuokrasta tunnilta, sillä ehdolla, että ko. vuokraukset aikanaan esitetään lautakunnan hyväksyttäviksi.

Päätettiin ¹⁵⁾ puoltaa liikenneluvan myöntämistä Saaren Auto Cy:lle linjalla Rautatientori-Pakila-Paloheinä yhtyen liikennelaitoksen lautakunnan antamaan lausuntoon ja edellyttäen, että Paloheinän tiehoitokunta puolestaan siihen suostuu ja sitoutuu pitämään omat tiensä linja-autoliikennettä tyydyttävässä kunnossa.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁶⁾ tilaamaan betonirautaa St. 37.12 Rauta- ja Konetarve Oy:ltä hintaan 10 268 812 mk liikevaihtoveroineen v. v. Vuoksenniskan asemalla.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁷⁾ tilaamaan Oy. Ekströmin Koneliikkeeltä englantilainen

¹⁾ Yl. t. lk. 3. 8. 866 §. — ²⁾ S:n 3. 8. 861 § ja 17. 8. 911 §. — ³⁾ S:n 19. 8. 921 §. — ⁴⁾ S:n 24. 8. 928 §. — ⁵⁾ S:n 24. 8. 933 §. — ⁶⁾ S:n 31. 8. 951, 965 §. — ⁷⁾ S:n 7. 9. 977 §. — ⁸⁾ S:n 14. 9. 1 016 §. — ⁹⁾ S:n 21. 9. 1 042 §. — ¹⁰⁾ S:n 21. 9. 1 043 §. — ¹¹⁾ S:n 28. 9. 1 088 §. — ¹²⁾ S:n 5. 10. 1 108 §, 1 118 §. — ¹³⁾ S:n 12. 10. 1 135 §, 1 136 §. — ¹⁴⁾ S:n 12. 10. 1 137 §. — ¹⁵⁾ S:n 12. 10. 1 143 §. — ¹⁶⁾ S:n 15. 10. 1 145 §. — ¹⁷⁾ S:n 15. 10. 1 146 §.

Wickers WR 180 -merkkinen puskuritraktori hintaan £ 77475, siihen kuuluva vinopuskulevy hintaan £ 1640 sekä hytti myöhemmin ilmoitettavaan hintaan.

Talorakennusosasto oikeutettiin ¹⁾ tekemään urakkasopimus Pitäjänmäen kansakoulun rakennusteknillisten töiden suorittamisesta 103.5 milj. mk:n urakkasummasta Pyramidi Rakennus Oy:n kanssa.

Kokoomuksen Nuorten Liitolta päätettiin ²⁾ periä soitujen sekä tarveaineiden vuokrana yhteensä 3 965 mk.

Hyväksyttiin ³⁾ Oy. Vesijohtoliike Huber Ab:n tarjous keskuslämmityslaitteista kaupunginmuseoon hintaan 1 550 000 mk.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁴⁾ vuokraamaan Lasten Päivä -yhdistykselle 2 000 kg:n käsikäyttöinen nosturi 300 mk:n vuorokausivuokrasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁵⁾ ostamaan Tiilikeskus Oy:ltä tiiliä yhtiön tarjoamilla hinnoilla, toimitus- ja maksuehdoilla.

Talorakennusosasto oikeutettiin ⁶⁾ tekemään urakkasopimus Pakilan kansakoulun rakennusteknillisten töiden suorittamisesta 88.5 milj. mk:n urakkasummasta Yleisrakentajat Oy:n kanssa.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁷⁾ myymään konemestari E. Almgrenille 200 julkisivutiiltä 25 mk/kpl.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁸⁾ tilaamaan Puutalo Oy:ltä 10 kpl parakkeja, tyyppiä PSE 5 × 10, hintaan 351 000 mk/kpl eli yhteensä 3 510 000 mk liikevaihtoveroineen v.v. Turun asemalla; samoin oikeutettiin ⁹⁾ varasto-osasto tilaamaan Oy. Grönbloom Ab:ltä Lahden Rautateollisuus Oy:n valmistama 1 430 000 mk:n hintainen RAUTE -merkkinen tasohöylä liikevaihtoveroineen v.v. Lahden asemalla sekä Ab. Julius Tallberg Oy:ltä ilmanpuristimia laitteineen, kallioporakoneita ja paineilmakankia hyväksytyn tarjouksen mukaisin hinnoin ja toimitusehdoin.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁰⁾ tilaamaan Oy. Renlund Ab:ltä betonirautaa yhteishintaan 24 064 440 mk sekä myymään ¹¹⁾ herra A. Vientolle kaksi poistettua Morgårdshammars-merkkistä lautas murskainta 100 000 mk:n yhteishinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹²⁾ lainaamaan Helsingfors Skridskoklubb -nimiselle yhdistykselle käsikäyttöinen käytäväjyvä luistinkaudeksi 1953—1954 25 mk:n vuorokausivuokrasta ja luovuttamaan yksi Fordson Major -merkkinen traktori Uttokaluisto Oy:lle näyttelyesineeksi Työtehosseuran suurmessuille 20—29. 11. 300 mk:n vuorokausivuokrasta.

Hyväksyttiin ¹³⁾ Keskuslämpö Oy:n tarjous keskuslämmitys-, ilmanvaihto- sekä vesi- ja viemärlaitteista yhteishintaan 6 365 000 mk sekä öljypolttimista laitteineen lisähintaan 1 235 000 mk tai vaihtoehtoisesti mallista riippuen 1 435 000 mk Snellmanin kansakouluun Punavuorenkatu 8 ja Oy. Putkisto Ab:n 5 693 000 mk:n hintainen tarjous lämpöjohto-, ilmanvaihto- sekä vesi- ja viemärlaitteiden hankinnasta Toivolan koulukodin koulurakennukseen.

Kivelän sairaalan rakennustoimikunta oikeutettiin ¹⁴⁾ hankkimaan lausunnot arkkitehtitoimisto Ypyän laatimista Kivelän uusien sairaalarakennusten luonnoksista arkkitehti H. Ahlbergilta, Ruotsista, professori W. Kerppolalta ja professori F. Langenskiöldiltä.

Poikien ammattikoulun ikkunoiden hankinta päätettiin ¹⁵⁾ antaa Kause Oy:lle hintaan 2 997 094 mk.

Hyväksyttiin ¹⁶⁾ Oy. Putkisto Ab:n tarjous, jonka kokonaishinta keskuslämmitys-, ilmanvaihto- sekä vesi- ja viemärlaitteiden hankinnasta Pitäjänmäen kansakouluun oli 11 020 000 mk.

Kunnalliskodin C-rakennuksen vesi- ja viemärlaitteiden hankinta päätettiin ¹⁷⁾ antaa vesilaitokselle 7.4 milj. mk:n hinnasta ja keskuslämmitys- ja höyrylaitteiden hankinta Oy. Putkisto Ab:lle 6 895 000 mk:n hinnasta sekä ilmanvaihtolaitteiden hankinta Suomen Puhallintehtäjä Oy:lle 4.15 milj. mk:n hinnasta.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁸⁾ luovuttamaan rakennustoimiston Konepajalaisten Ammattiosastolle joulujuhlaa varten Toukolan korjauspajan ruokailuhuone 12. 12. sillä

¹⁾ Yl. t. lk. 19. 10. 1 165 §. — ²⁾ S:n 19. 10. 1 175 §. — ³⁾ S:n 19. 10. 1 184 §. — ⁴⁾ S:n 26. 10. 1 203 §. — ⁵⁾ S:n 26. 10. 1 204 §. — ⁶⁾ S:n 26. 10. 1 218 §. — ⁷⁾ S:n 2. 11. 1 245 §. — ⁸⁾ S:n 9. 11. 1 264 §. — ⁹⁾ S:n 9. 11. 1 265, 1 266 §. — ¹⁰⁾ S:n 9. 11. 1 287 §. — ¹¹⁾ S:n 16. 11. 1 304 §. — ¹²⁾ S:n 16. 11. 1 305, 1 306 §. — ¹³⁾ S:n 16. 11. 1 327, 1 328 §. — ¹⁴⁾ S:n 23. 11. 1 362 §. — ¹⁵⁾ S:n 23. 11. 1 365 §. — ¹⁶⁾ S:n 23. 11. 1 366 §. — ¹⁷⁾ S:n 30. 11. 1 392 §. 7. 12. 1 421 §. — ¹⁸⁾ S:n 7. 12. 1 414 §.

ehdolla, että yhdistys korvaa ylimääräisestä siivouksesta mahdollisesti aiheutuvat kustannukset.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁾ alentamaan Pelastusarmeijan kadettikoululle vuokratujen soitujen vuokra 2 400 mk:sta 600 mk:aan.

Kunnalliskodin uusien asuinrakennusten ovien ja ikkunoiden hankinta päätettiin ²⁾ antaa Harjavalta Oy:lle hintaan 3 466 562 mk.

Talorakennusosasto oikeutettiin ³⁾ tekemään urakkasopimus sikateurastamon laajennustöiden suorittamisesta 14 455 000 mk:n urakkasummasta Rakennustoimisto U. Uras-
ton kanssa sillä ehdolla, että toiminimi esittää hyväksyttävän pankkitakauksen.

Hyväksyttiin ⁴⁾ Lämpötoimi Oy:n tarjous, jonka kokonaishinta oli 4 180 000 mk, keskuslämmitys-, ilmanvaihto- sekä vesi- ja viemärilaitteista Salmisaaren höyryvoimalaitoksen asuinrakennukseen sekä Suomen Hissi ja Lämpöjohto Oy:n tarjous samojen laitteiden hankinnasta sikateurastamon lisärakennukseen kokonaishintaan 1 738 600 mk sillä ehdolla, että toiminimi esittää ennakosuorituksesta hyväksyttävän pankkitakauksen.

Päätettiin ⁵⁾, että 30. 3. Oy. Nikolajeff Ab:ltä tilatuista kuorma-autoista vielä toimitamatta olevan kuuden kuorma-auton tilaus peruutetaan.

Hyväksyttiin ⁶⁾ Kone Oy:n tarjous kahdesta potilashissistä, joiden yhteinen hinta oli 3 185 500 mk asennettuna, kunnalliskodin C-rakennukseen sekä Kone Oy:n tarjous kolmesta hissistä poikien ammattikouluun yhteishinnaltaan 4 303 000 mk asennettuina.

Päätettiin ⁷⁾ oikeuttaa varasto-osasto tilaamaan 20 kpl konekäyttöisiä puominostureita Toukolan korjauspajalta hintaan n. 160 000 mk/kpl.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁸⁾ vuokraamaan liikennelaitokselle 30 KV-tehoinen sähkömoottori toistaiseksi 275 mk:n vuorokausivuokrasta.

Hyväksyttiin ⁹⁾ Haato Oy:n tarjous kalojen jäädytyslaatikoiden ja verkkojen hankinnasta syväjäädyttämöön. Tarjouksen kokonaishinta oli 2 355 000 mk.

Varasto-osasto oikeutettiin vuokraamaan ilmanpuristinta sunnuntai- ja pyhäpäiviksi 500 mk:n vuorokausivuokrasta seuraaville henkilöille: kadunlaskija A. Kaimolalle ¹⁰⁾, mittausmies K. Juutilaiselle ¹¹⁾, kivityöntekijä A. Hiltuselle ¹²⁾, panostaja E. Stenmanille ¹³⁾, viilaaja H. Eklundille, autoilija T. Railiolle ¹⁴⁾, autonkuljettaja E. O. Frille, autonkuljettaja K. Heleniukselle, rakennusmestari E. Holmbergille ¹⁵⁾, työntekijä L. Hiltuselle ¹⁶⁾, työntekijä N. Leinoselle, koneenkäyttäjä T. Tammelle, viilaaja T. Hynnille ¹⁷⁾, panostaja R. Winkille ¹⁸⁾, työntekijä H. Nymanille ¹⁹⁾, mittausmies P. Halmeelle ²⁰⁾, koneenasentaja A. Lindströmille ²¹⁾, ja työntekijä N. Leinoselle ²²⁾. Autonkuljettaja F. Svanbäckille ²³⁾ luovutettiin ilmanpuristin ja kallioporakone letkuineen yhdeksi sunnuntaipäiväksi 500 mk:n vuokrasta sekä poliisivirkailija E. Nakarille ²⁴⁾ ilmanpuristin 2 000 mk:n vuorokausivuokrasta. Samalla päätettiin periaatteessa, ettei kaupungin omistamia koneita vuokrata ulkopuolisille eikä myöskään kaupungin työntekijöille tai viranhaltijoille muulloin kuin pyhäpäivien ajaksi.

Varasto-osaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset kertomusvuoden aikana hyväksyttiin ²⁵⁾.

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle, lautakunnille ym. asioista, jotka koskivat: B-messuhallin koristelua Mannerheim-muistojuhlaa varten ²⁶⁾; uusien käymälöiden rakentamista ja entisten poistamista ²⁷⁾; kertomusvuoden katu- ja viemäryöohjelman hyväksymistä ²⁸⁾; eräiden käytöstä poistettujen autojen, työkalujen ym. luovuttamista ²⁹⁾; eräiden määrärahojen käyttöoikeutta sekä suoritettujen töiden laskujen maksamista ³⁰⁾; määrä-

¹⁾ Yl. t. lk. 14. 12. 1 440 §. — ²⁾ S:n 14. 12. 1 442 §. — ³⁾ S:n 14. 12. 1 443 §. — ⁴⁾ S:n 14. 12. 1 444, 1 445 §. — ⁵⁾ S:n 21. 12. 1 462 §. — ⁶⁾ S:n 21. 12. 1 468, 1 469 §. — ⁷⁾ S:n 7. 12. 1 422 §. — ⁸⁾ S:n 21. 12. 1 483 §. — ⁹⁾ S:n 21. 12. 1 484 §. — ¹⁰⁾ S:n 30. 12. 1 509 §. — ¹¹⁾ S:n 20. 4. 447 §. — ¹²⁾ S:n 27. 4. 475 §. — ¹³⁾ S:n 11. 5. 556 §. — ¹⁴⁾ S:n 18. 5. 580 §. — ¹⁵⁾ S:n 1. 6. 634, 639 §. — ¹⁶⁾ S:n 15. 6. 690, 691, 692 §. — ¹⁷⁾ S:n 29. 6. 756 §. — ¹⁸⁾ S:n 3. 8. 852, 853, 854 §. — ¹⁹⁾ S:n 17. 8. 903 §. — ²⁰⁾ S:n 31. 8. 950 §. — ²¹⁾ S:n 28. 9. 1 089 §. — ²²⁾ S:n 2. 11. 1 244 §. — ²³⁾ S:n 21. 12. 1 465 §. — ²⁴⁾ S:n 13. 4. 425 §. — ²⁵⁾ S:n 29. 6. 744 §. — ²⁶⁾ S:n 12. 1. 45 §. — ²⁷⁾ S:n 2. 165 §. — ²⁸⁾ S:n 9. 3. 267 §. — ²⁹⁾ S:n 13. 4. 411 §. — ³⁰⁾ S:n 11. 5. 529 §. — ³¹⁾ S:n 15. 6. 689 §. — ³²⁾ S:n 3. 8. 851 §. — ³³⁾ S:n 17. 8. 902 §. — ³⁴⁾ S:n 7. 9. 978 §. — ³⁵⁾ S:n 5. 10. 1 105 §. — ³⁶⁾ S:n 9. 11. 1 263 §. — ³⁷⁾ S:n 7. 12. 1 415 §. — ³⁸⁾ S:n 12. 1. 52 §. — ³⁹⁾ S:n 12. 1. 53 §. — ⁴⁰⁾ S:n 7. 9. 974, 975, 976 §. — ⁴¹⁾ S:n 12. 1. 59 §. — ⁴²⁾ S:n 12. 1. 64 §. — ⁴³⁾ S:n 2. 2. 131 §. — ⁴⁴⁾ S:n 1. 6. 633 §. — ⁴⁵⁾ S:n 19. 10. 1 174 §. — ⁴⁶⁾ S:n 7. 12. 1 413 §. — ⁴⁷⁾ S:n 30. S:n 19. 1. 72, 80 §. — ⁴⁸⁾ S:n 2. 2. 145 §. — ⁴⁹⁾ S:n 3. 278 §. — ⁵⁰⁾ S:n 20. 4. 453 §. — ⁵¹⁾ S:n 5. 504, 507 §. — ⁵²⁾ S:n 29. 6. 754 §. — ⁵³⁾ S:n 5. 10. 1 106 §. — ⁵⁴⁾ S:n 26. 10. 1 213 §. — ⁵⁵⁾ S:n 9. 11. 1 268, 1 269, 1 270, 1 271, 1 272, 1 273, 1 274, 1 275, 1 276, 1 277, 1 278, 1 279 §. — ⁵⁶⁾ S:n 30. 11. 1 389 §. — ⁵⁷⁾ S:n 21. 12. 1 485 §.

rahojen siirto-oikeutta¹⁾; Vartiokylän muinaisraunio-alueen kunnostamista²⁾; eräitä kokouksia ja kokouspalkkioita³⁾; varatöiden suorittamista⁴⁾; piirustusten hyväksymistä ym.⁵⁾; selostuksen julkaisemista tärkeimmistä rakennus- ja suunnittelutöistä⁶⁾; maksettaviksi määrättyjen sakkojen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista ao. henkilöille⁷⁾; eräiden yksityisten, vakuutusyhtiöiden ym. vahingonkorvausanomuksia⁸⁾; tuhoutuneen tai anastetun omaisuuden poistamista luetteloista tai korvaamista⁹⁾; tuberkuloosiparantolan asuntola- ja keittiörakennuksen rakennusohjelman muutosta¹⁰⁾; yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston johtosääntöehdotusta¹¹⁾; katujen kaivuiden suoritus- ja valvontataksan muutosta¹²⁾; palotarkastusmääräysten noudattamista kaupungin museossa¹³⁾; yhdystunnelin rakentamista Nilsiäkadun alle¹⁴⁾; Eino Leinon patsaan sijoitusta ym.¹⁵⁾; lastentalon luovutusta¹⁶⁾; Lauttasaaren katuprofiilien ja viemärimissuunnitelman vahvistamista¹⁷⁾; katurakennus-, talorakennus- ja puisto-osaston rakennusohjelmaa¹⁸⁾; rakennustoimiston työaikaa¹⁹⁾; huoneen vuokraamista puhtaanapito-osastolle²⁰⁾; alueen varaamista rakennustoimiston varastoalueeksi²¹⁾; kansakoulunopettajien koulurakennusten suunnittelutyöhön osallistumisen korvaamista²²⁾; eräiden vesijohto- ja viemäritöiden suorittamista työttömyystöinä²³⁾; autonkuljettaja J. Kokolta perittävää korvausta²⁴⁾; määrärahojen ja lisämäärärahojen puitteissa suoritettavia korjaus-, muutos- ja uudistöitä mm. koulurakennuksissa²⁵⁾; kunnalliskodin rakennuksissa²⁶⁾; palolaitokselle kuuluvissa rakennuksissa²⁷⁾; sairaaloissa²⁸⁾; teurastamossa²⁹⁾; puistoissa, leikkikentillä ym.³⁰⁾; sekä muissa rakennuksissa ja laitoksissa³¹⁾; erilaisia katu- ja viemäritöitä³²⁾; puhtaanapito- ym. töitä³³⁾; eräisiin muihin tarkoituksiin tarvittavia määrärahoja³⁴⁾.

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston v:n 1952 toimintakertomus³⁵⁾ sekä v:n 1954 talousarviota koskevat yleisten töiden lautakunnan ehdotukset³⁶⁾ lähetettiin kaupunginhallitukselle.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle, lautakunnille ym. asioista, jotka koskivat: Eino Leinon patsaan perustus- ja järjestelytöitä³⁷⁾; Kansaneläkelaitoksen anomuksia vesi- ja viemärijohtojen sekä putkitunnelin rakentamisluvan myöntämistä³⁸⁾; työttömyystöiden järjestelyä³⁹⁾; kaupungin henkilökuntalehden julkaisemista⁴⁰⁾; väestönsuojien vuokraamista⁴¹⁾; eräiden kortteleiden korkeussuhteiden vahvistamista⁴²⁾; pyykin huuhtomiskielto-asetuskustannuksia⁴³⁾; leikkikenttien kunnostamista, järjestämisestä ym.⁴⁴⁾; katujen ja teiden puhtaanapitoa, katuvalaistusta ym. koskevia asioita⁴⁵⁾; vuokralle annettujen kiinteistöjen ja huoneistojen vapauttamista kaupungin omaa tarvetta varten⁴⁶⁾; eräiden vakuutusyhtiöiden ja yksityisten henkilöiden kaupungilta vaatimia

¹⁾ Yl. t. lk. 19. 1. 73 §, 2. 2. 139, 144 §, 2. 3. 256 §, 4. 5. 505 §, 3. 8. 869 §. — ²⁾ S:n 26. 1. 104 §. — ³⁾ S:n 2. 2. 147 §. — ⁴⁾ S:n 9. 2. 176 §. — ⁵⁾ S:n 16. 2. 197 §, 9. 3. 279 §, 16. 3. 302 §, 13. 4. 413 §, 11. 5. 548 §, 1. 6. 624, 626 §, 15. 6. 676 §, 6. 7. 763, 764, 765, 766 §, 17. 8. 910 §, 30. 11. 1390 §. — ⁶⁾ S:n 2. 3. 247 §. — ⁷⁾ S:n 23. 3. 333 §, 13. 4. 418 §, 15. 6. 687 §, 26. 10. 1208 §, 21. 12. 1474 §. — ⁸⁾ S:n 23. 3. 334 §, 20. 4. 452 §, 4. 5. 509 §, 11. 5. 536, 537, 538 §, 14. 9. 1013 §, 9. 11. 1259, 1260 §. — ⁹⁾ S:n 30. 3. 360 §, 20. 4. 451 §, 4. 5. 502 §, 29. 6. 749, 750 §, 28. 9. 1079 §, 19. 10. 1167, 1182 §, 23. 11. 1367 §, 30. 11. 1388 §. — ¹⁰⁾ S:n 30. 3. 368 §. — ¹¹⁾ S:n 10. 4. 385 §. — ¹²⁾ S:n 20. 4. 450 §. — ¹³⁾ S:n 1. 6. 620 §. — ¹⁴⁾ S:n 15. 6. 680 §. — ¹⁵⁾ S:n 31. 8. 958 §, 7. 12. 1419 §. — ¹⁶⁾ S:n 21. 9. 1039 §. — ¹⁷⁾ S:n 5. 10. 1115 §. — ¹⁸⁾ S:n 15. 10. 1147 §. — ¹⁹⁾ S:n 9. 11. 1285 §. — ²⁰⁾ S:n 16. 11. 1310 §. — ²¹⁾ S:n 23. 11. 1368 §. — ²²⁾ S:n 30. 11. 1393 §. — ²³⁾ S:n 7. 12. 1416 §. — ²⁴⁾ S:n 21. 12. 1464 §. — ²⁵⁾ S:n 9. 2. 171 §, 23. 3. 332 §, 30. 3. 370 §, 15. 6. 681 §, 19. 10. 1172 §, 16. 11. 1325 §. — ²⁶⁾ S:n 1. 6. 621 §, 15. 6. 682 §. — ²⁷⁾ S:n 2. 3. 244 §, 16. 3. 301 §. — ²⁸⁾ S:n 26. 1. 103 §, 2. 141 §, 9. 2. 169 §, 30. 3. 371 §, 17. 8. 907 §, 21. 9. 1040, 1041 §, 28. 9. 1086 §, 5. 10. 1112 §, 16. 11. 1326 §, 23. 11. 1364 §. — ²⁹⁾ S:n 2. 2. 142 §, 9. 3. 277 §, 26. 10. 1212 §. — ³⁰⁾ S:n 16. 2. 193 §, 6. 7. 767 §, 28. 9. 1070 §. — ³¹⁾ S:n 12. 1. 48 §, 2. 2. 140, 143 §, 9. 2. 175 §, 16. 3. 308 §, 30. 3. 369, 372, 379 §, 13. 4. 416 §, 11. 5. 553 §, 18. 5. 573 §, 1. 6. 619 §, 10. 7. 788 §, 31. 8. 956 §, 14. 9. 1017 §, 5. 10. 1113 §, 12. 10. 1132 §, 19. 10. 1166 §, 21. 12. 1467 §, 30. 12. 1506 §. — ³²⁾ S:n 16. 3. 312 §, 18. 5. 578 §, 29. 6. 753 §, 6. 7. 769 §, 31. 8. 961 §, 14. 9. 1023 §, 30. 12. 1518 §. — ³³⁾ S:n 9. 2. 168 §, 21. 12. 1473 §. — ³⁴⁾ S:n 19. 1. 69, 83 §, 2. 2. 146 §, 16. 2. 199 §, 15. 6. 666 §, 19. 10. 1178 §, 26. 10. 1205 §, 9. 11. 1288 §, 14. 12. 1438 §. — ³⁵⁾ S:n 29. 6. 733 §. — ³⁶⁾ S:n 24. 8. 934 §, 17. 9. 1025 §. — ³⁷⁾ S:n 12. 1. 58 §. — ³⁸⁾ S:n 12. 1. 62 §, 26. 1. 106 §, 29. 6. 748 §. — ³⁹⁾ S:n 12. 1. 63 §, 19. 1. 82 §, 13. 4. 408 §, 24. 8. 930 §, 28. 9. 1071 §. — ⁴⁰⁾ S:n 19. 1. 70 §. — ⁴¹⁾ S:n 19. 1. 81 §, 3. 8. 871 §. — ⁴²⁾ S:n 2. 2. 135, 136 §, 16. 2. 203, 204 §, 16. 3. 310, 311 §, 11. 5. 530, 531 §, 1. 6. 617 §, 6. 7. 777 §, 3. 8. 873 §, 24. 8. 931 a §, 7. 9. 980 §, 14. 9. 1021 §, 16. 11. 1312, 1313 §, 21. 12. 1482 §. — ⁴³⁾ S:n 9. 2. 163 §. — ⁴⁴⁾ S:n 9. 2. 166 §, 15. 6. 686 §, 26. 10. 1206 §, 9. 11. 1261, 1262 §, 21. 12. 1461 §. — ⁴⁵⁾ S:n 16. 2. 209 §, 23. 3. 338 §, 6. 7. 771 §, 24. 8. 931 §, 26. 10. 1207 §, 21. 12. 1472, 1476, 1477 §. — ⁴⁶⁾ S:n 16. 3. 300 §.

vahingonkorvauksia¹⁾; uintipaikkojen kunnostamista ym.²⁾; yleisluottamusmiehen valitsemista varatyömaita varten³⁾; piirustusten hyväksymistä⁴⁾; Osuuskauppakoulun rakennusten liittämistä vesi- ja viemärijohtoverkostoon⁵⁾; Hälvikin alueen kuivatustöitä⁶⁾; viemäriputkien ja kaivonrenkaiden luovuttamista Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön käyttöön⁷⁾; Helsingin kuorma-autoliikennöitsijäin kirjelmää⁸⁾; rakennustöimiston huoneisto- ja tonttitarvetta Pohjois-Haagassa ja Maunulassa⁹⁾; kiinteän ja irtaimen omaisuuden sekä vuositilintarkastajien kertomuksia¹⁰⁾; liikennettä koskevia asioita¹¹⁾; tutkimusta kaupungin tiilitehtaan perustamisesta¹²⁾; Tuomarinkylän siirtola-puutarhan perustamiskustannuksia¹³⁾; eräiden teiden ottamista kaupungin hoitoon tai kaupungin osallistumista niiden kunnossapitokustannuksiin¹⁴⁾; kaupungille kuulumat-tomien istutusten hoitomaksuja¹⁵⁾; kaupungin autokannan vakuuttamistarjousta¹⁶⁾; viikonloppumajan ostamista Utelan alueelta¹⁷⁾; kaupunginpuutarhassa olevan huvila-rakennuksen käyttöä¹⁸⁾; Herttoniemen alueella olevan entisen kaatopaikan käytön lopet-tamista ja uuden sijaintia¹⁹⁾; eräiden käymälöiden ja vedenheittopaikkojen poistamista ja uusien rakentamista²⁰⁾; Hesperian puiston ym. alueiden kunnostamista²¹⁾; kaupungin viljelysten salaojittamista²²⁾; eräiden yhdistysten anomuksia vapautuksen saamiseksi laskun ym. maksusta²³⁾; puutavara- ja polttoainetoimiston hallintomuotoa²⁴⁾; Mosabac-kan torppaan asetettavaa muistokilpeä²⁵⁾; katurakennusosaston ym. töitä koskevaa kir-jelmää²⁶⁾; Seurasaaren musiikkipaviljongin myymistä purettavaksi²⁷⁾; varasto-osastossa sattunutta väärinkäytöstä²⁸⁾; puhelinmaakaapelin laskemista kaupunkialueella²⁹⁾; luon-toisetukomitean, kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelykomitean, rakennuskustannusten alentamista käsitelleen komitean sekä ns. hankintakomitean mietintöjä³⁰⁾; puisto- ja istutustöitä³¹⁾; katu- ja tierakennusta³²⁾; viemäreiden, palokaivojen ym. rakennustöitä³³⁾; rakennus-, muutos-, korjaus- ym. töitä sekä hankintoja: lasten- ja nuorisokodeissa ym.³⁴⁾; kansakouluissa³⁵⁾; lastentarhoissa ja -seimissä³⁶⁾, sairaaloissa³⁷⁾, muissa rakennuksissa ja laitoksissa³⁸⁾ sekä urheilukentillä ym.³⁹⁾.

Rakennustoimisto

Lautakunnan alaisena toimi kaupungininsinööri W. Starckin johdolla rakennustoimis-to, joka jakaantui kanslia-, talorakennus-, katurakennus-, puisto-, varasto-, ja puhtaana-pito-osastoihin sekä tilivirastoon.

Rakennustoimiston viranhaltijat. Avoimena olleisiin virkoihin valittiin eri osastoihin ker-tomusvuonna seuraavat viranhaltijat:

¹⁾ Yl. t. lk. 16. 3. 304, 305, 306, 307 §, 13. 4. 419 §, 11. 5. 532 §, 15. 6. 699 §, 3. 8. 870 §, 7. 9. 986 §, 28. 9. 1078 §, 16. 11. 1308, 1309, 1311 §, 23. 11. 1359 §. — ²⁾ S:n 23. 3. 328 §, 18. 5. 569 §, 30. 12. 1516 §. — ³⁾ S:n 13. 4. 409 §. — ⁴⁾ S:n 13. 4. 415 §, 27. 4. 478 §. — ⁵⁾ S:n 13. 4. 423 §. — ⁶⁾ S:n 27. 4. 486 §. — ⁷⁾ S:n 4. 5. 506 §. — ⁸⁾ S:n 11. 5. 528 §. — ⁹⁾ S:n 1. 6. 611 §. — ¹⁰⁾ S:n 15. 6. 671 §, 31. 8. 948 §, 7. 9. 970 §. — ¹¹⁾ S:n 15. 6. 698 §, 29. 6. 747 §, 7. 9. 983 §, 14. 9. 1020 §, 12. 10. 1143 §. — ¹²⁾ S:n 29. 6. 735 §. — ¹³⁾ S:n 17. 8. 912 §. — ¹⁴⁾ S:n 17. 8. 913 §, 31. 8. 959, 960 §, 7. 9. 981, 982 §, 12. 10. 1142 §, 19. 10. 1179 §, 21. 12. 1475 §, 30. 12. 1515 §. — ¹⁵⁾ S:n 24. 8. 927 §. — ¹⁶⁾ S:n 31. 8. 946 §. — ¹⁷⁾ S:n 31. 8. 952 §. — ¹⁸⁾ S:n 31. 8. 957 §, 21. 12. 1466 §. — ¹⁹⁾ S:n 7. 9. 972 §. — ²⁰⁾ S:n 7. 9. 973 §, 28. 9. 1083 §, 26. 10. 1209 §, 9. 11. 1258 §. — ²¹⁾ S:n 14. 9. 1014, 1015 §. — ²²⁾ S:n 28. 9. 1082 §. — ²³⁾ S:n 12. 10. 1138 §, 2. 11. 1235 §. — ²⁴⁾ S:n 19. 10. 1163 §. — ²⁵⁾ S:n 19. 10. 1171 §. — ²⁶⁾ S:n 19. 10. 1181 §. — ²⁷⁾ S:n 26. 10. 1215 §. — ²⁸⁾ S:n 21. 12. 1463 §. — ²⁹⁾ S:n 30. 12. 1517 §. — ³⁰⁾ S:n 30. 3. 359 §, 29. 6. 732 §, 17. 8. 909 §, 9. 11. 1283 §. — ³¹⁾ S:n 16. 3. 303 §, 15. 6. 683, 684, 685 §, 3. 8. 872 §, 28. 9. 1085 §, 2. 11. 1236 §. — ³²⁾ S:n 26. 1. 105 §, 16. 2. 208 §, 2. 3. 237 §, 18. 5. 577 §, 1. 6. 614, 615, 616 §, 15. 6. 694, 696 §, 29. 6. 752 §, 6. 7. 772, 773 §, 10. 7. 793, 795 §, 14. 9. 1022 §, 21. 9. 1044, 1045 §, 28. 9. 1080 §, 12. 10. 1140 §, 2. 11. 1237, 1239 §, 9. 11. 1280, 1281 §. — ³³⁾ S:n 2. 3. 238, 239 §, 16. 3. 313 §, 6. 7. 774, 775, 776 §, 3. 8. 877 §, 17. 8. 914 §, 5. 10. 1114 §, 12. 10. 1139 §, 26. 10. 1221 §, 21. 12. 1481 §. — ³⁴⁾ S:n 12. 1. 54 §, 9. 3. 271 §, 30. 3. 373 §, 27. 4. 481 §, 18. 5. 570 §, 1. 6. 623 §, 31. 8. 953 §, 21. 9. 1038 §. — ³⁵⁾ S:n 12. 1. 55, 56 §, 19. 1. 78 §, 2. 3. 241, 242, 243 §, 9. 3. 274 §, 18. 5. 572 §, 15. 6. 673, 675 §, 10. 7. 787 §, 19. 10. 1168 §, 26. 10. 1217 §, 16. 11. 1324 §, 30. 12. 1503, 1504, 1507 §. — ³⁶⁾ S:n 19. 1. 75 §, 5. 10. 1110 §. — ³⁷⁾ S:n 9. 2. 173 §, 2. 3. 245 §, 9. 3. 270 §, 27. 4. 480 §, 11. 5. 542 §, 15. 6. 672 §, 10. 7. 790 §, 3. 8. 859 §, 17. 8. 908 §, 14. 9. 1018 §, 28. 9. 1075 §, 5. 10. 1111 §, 26. 10. 1214, 1216, 1220 §. — ³⁸⁾ S:n 19. 1. 74, 76 §, 26. 1. 101 §, 9. 2. 170 §, 2. 3. 246, 253 §, 9. 3. 275, 276 §, 30. 3. 375, 376 §, 15. 6. 674 §, 3. 8. 860, 865, 867 §, 17. 8. 906 §, 31. 8. 954, 955 §, 7. 9. 987 §, 21. 9. 1049 §, 19. 10. 1186 §, 30. 12. 1502, 1505, 1508 §. — ³⁹⁾ S:n 21. 9. 1046 §, 30. 12. 1513, 1514 §.

Talorakennusosastoon: 46. palkkaluokan yliarkkitehdin virkaan diplomiarkkitehti L. Pajamies 1. 6., kahteen 45. palkkaluokan arkkitehdin virkaan diplomiarkkitehdit A. V. Hakanen 1. 12. ja O. A. Leppämäki 1. 1. 1954, kahteen 42. palkkaluokan arkkitehdin virkaan diplomiarkkitehdit K. F. W. Haglund ja L. A. Wiklund, molemmat 1. 11., 44. palkkaluokan koneinsinöörin virkaan diplomi-insinööri H. A. Ranki 1. 12., 43. palkkaluokan koneinsinöörin virkaan diplomi-insinööri J. J. Koskinen 16. 1. 54, 47. palkkaluokan työpäällikön virkaan diplomi-insinööri E. P. Toivola 1. 2. 54, kahteen 45. palkkaluokan rakennusinsinöörin virkaan diplomi-insinöörit T. R. Paasio 16. 9. ja K. K. Tammilehto 16. 2. 54, 37. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rakennusmestari U. A. Väisänen 1. 10., 35. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rakennusmestari O. Sundholm 1. 12. ja 34. palkkaluokan tilapäisen maalarimestarin virkaan maalarimestari P. A. O. Janhunen 26. 10.

Katurakennusosastoon: 41. palkkaluokan insinöörin virkaan diplomi-insinööri K. Kettunen 16. 1. 54, neljään 31. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rakennusmestarit A. J. Kannosto 1. 7., T. Kolpo 1. 5., E. O. Lepola 1. 7. ja A. M. Ukonmäki 1. 11., 33. palkkaluokan mittaustehtäviin virkaan rakennusmestari E. O. Peltonen 1. 4. ja 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan R. K. Laamanen 1. 12.

Puisto-osastoon: 29. palkkaluokan piirtäjän virkaan V. I. Vähimaa 22. 1.

Varasto-osastoon: 32. palkkaluokan osastokamreerin virkaan O. Vuollekoski 1. 1. 54 ja 23. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan T. A. Etelä 1. 5.

Tilivirastoon: kahteen 20. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan ekonomi M. Boström 1. 6. ja A.-C. Österholm 16. 1. sekä 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan T. Poikonen 1. 9.

Rakennustoimiston eri osastoista erosivat seuraavat henkilöt:

Talorakennusosastosta: yliarkkitehti E. A. Hämäläinen 1. 3., työpäällikön virasta diplomi-insinööri A. Lippa 1. 8. ja 31. palkkaluokan rakennusmestari V. I. Pääkkönen 1. 12.

Katurakennusosastosta: 45. palkkaluokan piiri-insinööri E. P. Toivola 1. 3., 41. palkkaluokan apulaisinsinööri E. Käenmäki 16. 11., 31. palkkaluokan rakennusmestarit P. V. Sopanen 16. 3. ja R. Maukola 1. 5.

Tilivirastosta: 18. palkkaluokan toimistoapulainen E. Dahlström 18. 8.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraavasta taulukosta ilmenee rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärä kunkin kuukauden lopussa:

K u u k a u s i	Katu- rakennus- osasto	Puhtaana- pito- osasto	Talo- rakennus- osasto	Puisto- osasto	Varasto- osasto	Yhteensä
Tammikuu	1 911	1 088	1 019	85	261	4 364
Helmikuu	2 269	1 270	1 024	82	260	4 905
Maaliskuu	2 408	755	999	110	259	4 531
Huhtikuu	2 361	558	980	513	256	4 668
Toukokuu	2 013	543	984	544	257	4 341
Kesäkuu	1 650	547	991	518	259	3 965
Heinäkuu	1 263	545	1 042	489	258	3 597
Elokuu	1 239	528	1 020	434	255	3 476
Syyskuu	1 230	521	994	371	253	3 369
Lokakuu	1 214	515	1 082	319	253	3 383
Marraskuu	1 418	517	1 099	300	256	3 590
Joulukuu	1 622	536	1 099	286	255	3 798

Työntekijäin vuosilomat. Vuosilomaa myönnettiin 6 060 työntekijälle yhteensä 86 731 päivää seuraavasti:

Lomapäivien luku	Katu- rakennus- osasto	Puhtaana- pito- osasto	Talo- rakennus- osasto	Puisto- osasto	Varasto- osasto	Yhteensä
1	362	—	265	85	2	714
2	381	5	161	55	2	604
3	322	8	129	48	1	508
4	255	2	93	56	3	409

Lomapäivien luku	Katu- rakennus- osasto	Puhtaana- pito- osasto	Talo- rakennus- osasto	Puisto- osasto	Varasto- osasto	Yhteensä
5	176	13	105	51	—	345
6	115	7	65	52	4	243
7	78	—	33	18	1	130
8	22	2	29	12	—	65
9	7	5	25	5	2	44
10	20	1	33	6	1	61
11	7	2	7	1	—	17
12	30	6	57	15	5	113
13	2	—	4	3	—	9
14	6	1	14	4	1	26
15	5	—	16	6	—	27
16	2	1	21	3	1	28
17	4	—	11	—	—	15
18	44	18	23	9	9	103
19	9	1	7	—	—	17
20	10	—	8	6	1	25
21	55	42	83	19	26	225
22	7	—	7	3	1	18
23	1	—	1	—	—	2
24	8	3	7	2	—	20
25	48	46	63	6	38	201
26	40	22	24	8	11	105
27	404	172	245	102	89	1 012
28	4	—	—	—	2	6
29	2	—	2	—	—	4
30	503	152	124	66	56	901
31	6	—	—	—	—	6
32	16	—	—	—	—	16
33	9	2	—	—	4	15
34	2	—	—	—	—	2
35	4	—	—	—	1	5
36	11	—	—	—	1	12
37	6	1	—	—	—	7
Lomaa nauttineita yhteensä ...	2 983	512	1 662	641	262	6 060
Lomapäiviä yhteensä	39 321	12 670	20 438	7 804	6 498	86 731

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 1 100 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta 13 758 899 mk. Invalideiksi joutuneen 6 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 6 753 516 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat näin ollen yhteensä 20 512 415 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutusyhtiö Oy. Pohjolassa siten, että kaupunki on vastannut kaikista vakuutuksista aiheutuneista menoista.

Talorakennusosasto

Osaston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuoden lopussa kaupungin-arkkitehti, I apulaiskaupunginarkkitehti, II apulaiskaupunginarkkitehti, yliarkkitehti, työpäällikkö, kuusi 45. palkkaluokan arkkitehtiä, neljä 43. palkkaluokan arkkitehtiä, neljä 42. palkkaluokan arkkitehtiä, kolme 45. palkkaluokan rakennusinsinööriä, 43. palkkaluokan rakennusinsinööri, 41. palkkaluokan rakennusinsinööri, 45. palkkaluokan koneinsinööri, 44. palkkaluokan koneinsinööri, 43. palkkaluokan koneinsinööri, kolme piirtäjää, osastokamreeri, kanslisti ja yhdeksän toimistoapulaista. Eräitä avoimna olevia virkoja hoitivat viransijaiset.

Lisäksi oli toimiston palveluksessa tilapäisesti arkkitehtejä, sisustusarkkitehtejä, insinöörejä, opiskelijoita ja toimistoapulaisia, jotka palkattiin tilapäisen työvoiman määrärahasta tai työmäärärahoista. Henkilökuntaan kuului vielä 15 vakinaista rakennusmesta-

ria sekä vaihteleva määrä ylimääräisiä rakennusmestareita, joiden palkkaus suoritettiin työmäärärahoista.

Eräät kiireelliset rakennussuunnittelut oli tänäkin vuonna uskottava ulkopuolisille arkkitehtitoimistoille. Myöskin urakoitsijaliikkeitä käytettiin eräiden töiden suorituksessa.

Kertomusvuonna suoritettiin uudisrakennustöitä ja suurempia muutos- ja lisärakennustöitä, jotka jatkuivat v:een 1954, seuraavissa laitoksissa ja rakennuksissa:

syväjäädyttämö, Auroran sairaalan VII osasto, Marian sairaalan keskusrakennus, Kivelän henkilökunnan asuntolat, lastensairaala, Munkkiniemen ja Maunulan vanhusten asuntolat, Koskelan kunnalliskodin uudet henkilökunnan asuntolat ja C-rakennus, Toivolan koulukodin koulurakennus, Pukinmäen kansakoulun siipirakennus, Lauttasaaren, Pakilan ja Pitäjänmäen kansakoulut, Snellmanin koulu Punavuorenkatu 8—10:ssä, poikien ammattikoulu ja Hermannissa sijaitseva läpikulkutalo.

Kertomusvuonna loppuun suoritetuista uudis-, muutos- ja lisärakennustöistä mainittakoon seuraavat: lastentalo Pihlajatie 32:ssä, Tervalammen työlaitoksen keittiörakennus, Meilahden kansakoulu ja Topeliuksen kansakoulu.

Muiden laitosten laskuun suoritetuista uudis- ja lisärakennuksista mainittakoon seuraavat, joissa työt jatkuivat v:een 1954: Salmisaaren voimalaitos, Katajanokan huolto-rakennus, Katajanokan ventivarastorakennus ja teurastamon sikateurastamo.

Lisäksi suoritti talorakennusosasto kertomusvuoden aikana huomattavan määrän korjaus- ja kunnostamistöitä kaupungin eri laitoksissa.

Työvoima vaihteli, ollen 995 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 1 021 joulukuun viimeisellä viikolla; suurin, 1 087, se oli 6. 12. — 12. 12. välisellä viikolla. Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden aikana oli 926 työntekijää.

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli talousarvioon merkitty yhteensä 206 636 000 mk:n suuruinen määräraha. Näiden töiden kustannukset nousivat 190 868 456 mk:aan, joten määrärahan säästö oli 15 767 544 mk.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli talousarvioon varattu yhteensä 1 534 741 000 mk:n suuruinen määräraha. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 1 024 771 380 mk:aan. Kun säästöistä 583 956 519 mk siirrettiin v:een 1954, oli ylitys 73 986 899 mk suoritettujen töiden osalta.

Tämän lisäksi siirrettiin v:sta 1952 kertomusvuoteen määrärahoja yhteensä 706 485 609 mk. Tähän summaan lisättiin 8 266 000 mk tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan tililtä Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten sekä 635 000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen vastaavalta tililtä, joten määrärahat nousivat 715 386 609 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset olivat 597 615 175 mk. Määrärahan säästöä, 177 771 434 mk, siirrettiin v:een 1954 suorittamatta jääneitä töitä varten 56 739 944 mk ja jäännös, 61 031 490 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

Tämän lisäksi suoritettiin töitä, joita varten määräraha myönnettiin kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista. Kaupungin muille virastoille ja laitoksille suoritettiin töitä, joista laskutettiin yhteensä 303 067 537 mk.

Kokonaiskustannukset talorakennusosaston töistä kertomusvuonna nousivat 2 116 322 548 mk:aan (1 672 077 923 mk v. 1952).

Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 640 696 463 mk v:een 1954.

Osasto käsitteli 1 233 diaariin vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle ja muille kunnan hallintoelimille.

Kesälomaa myönnettiin 1 662 työntekijälle yhteensä 20 438 päivää. Kustannukset mainituista lomista olivat 30 773 819 mk (27 675 797 mk). Sairauslomien kustannukset olivat 18 285 504 mk (14 060 389 mk). Hautausapua maksettiin 249 960 mk (651 030 mk). Vapaapäiväpalkat nousivat 1 215 138 mk:aan (2 329 388 mk).

Kustannukset vakinaisten viranhaltijain ja tilapäisen työvoiman palkkauksesta nousivat seuraaviin määriin: vakinaiset virat 32 888 578 mk ja tilapäinen työvoima 1 383 293 mk, yhteensä 34 271 871 mk (34 323 064 mk).

Koneinsinöörin ylivalvontaan kuuluvien laitosten lukumäärä kertomusvuonna lisääntyi viidellä. Uusien kattiloiden lukumäärä oli 15 ja yhteinen tulipinta 255 m². Kaikki uudet kattilat olivat vesikattiloita. Laitoksia oli vuoden lopussa kaikkiaan 141.

Seuraavasta taulukosta selviää kattiloiden luku, laatu ja keskisuuruus.

	Tulipinta m ²		
	Luku	Yhteensä	Keskimäärin kattilaa kohden
<i>Höyrykattilat</i>			
Korkeapainekattilat	21	1 373	65.4
Matalapainekattilat	107	2 083	19.5
	Yhteensä 128	3 456	—
<i>Lämminvestikattilat</i>	198	3 013	15.2
	Kaikkiaan 326	6 469	—

Vuoden kuluessa suoritetuista töistä mainittakoon seuraavat: saniteettitöiden valvonta ja lopputarkastus jäljempänä mainituissa rakennuksissa: Salmisaaren voimalaitoksessa, Tervalammen alkoholistiparantolan keittiörakennuksessa, Pukinmäen kansakoulun voimistelurakennuksessa, Meilahden kansakoulussa, syväjäädtyttämössä, vanhusten asuntolassa Munkkiniemessä, läpikulkutalossa Hämeentie 61, Pihlajatie lastentarhassa, Nukarin lastenkodissa ja Topeliuksen kansakoulussa; saniteettitöiden valvonta: Mäkelänkadun kansakoulussa, Marian sairaalan poliklinikassa, Kivelän sairaalan henkilökunnan asuntoloissa; työselitys saniteettitöitä varten, tarjousten tarkastus ja työn valvonta: vanhusten asuntolassa Maunulassa, satamatyöntekijöiden huoltorakennuksessa Katajankalla, Toivolan koulukodissa, Pitäjänmäen, Pakilan ja Lauttasaaren kansakouluissa; työselitys saniteettitöitä varten ja tarjousten tarkastus: kunnalliskodin C-rakennuksessa ja sikateurastamossa; tarjousten tarkastus ja työn valvonta: poikien ammattikoulussa; eräiden osastojen uudelleenjärjestelytöiden valvonta: tuberkuloosiparantolassa ja Auro-ran sairaalassa.

Edellisten lisäksi laadittiin useita alustavia suunnitelmia osaston ja eräitten ulkopuolisten arkkitehtien kanssa.

Polttoaineen kokonaiskulutus oli 25 991 tn koksiksi redusoituna.

Katurakennusosasto

Henkilökunta. Katurakennusosastoon kuuluivat katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri, 7 piiri-insinööriä, 8 insinööriä, 7 apulaissinsinööriä, apulaissinsinööri (tp.), 56 rakennusmestaria, 2 kemistiä, 3 laboraattoria, 7 mittausteknikkoa, ylikonemestari, asemakonemestari, 7 konemestaria, 3 koneenhoitajaa, 5 piirtäjää, osastokamreeri, 18 toimistoapulaista ja apulaissvahtimestari (tp.). Vuoden alussa oli avoinna apulaiskaturakennuspäällikön, piiri-insinöörin, 45. palkkaluokan insinöörin (tp.), apulaissinsinöörin, mittausteknikon ja toimistoapulaisen virka sekä 6 apulaissinsinöörin virkaa. Vuoden aikana erosi osaston palveluksesta yksi piiri-insinööri, yksi 43. palkkaluokan insinööri, yksi apulaissinsinööri ja 4 rakennusmestaria. Vuoden lopussa jäi avoimeksi apulaiskaturakennuspäällikön, 2 piiri-insinöörin, yksi 45. palkkaluokan insinöörin, yksi 43. palkkaluokan insinöörin, yksi (tp.) apulaissinsinöörin ja 7 apulaissinsinöörin virkaa.

Kertomusvuoden alussa oli osastolla lisäksi ylimääräisinä viranhaltijoina 4 apulaissinsinööriä, 5 rakennusmestaria, 3 työnjohtajaa, 2 konemestaria, 3 tuntikirjuria, yksi puhdistuslaitoksen hoitaja ja 9 mittausmiestä. Kun vuoden aikana otettiin yksi 43. palkkaluokan ylimääräinen insinööri, yksi ylimääräinen konemestari ja 4 ylimääräistä rakennusmestaria ja kun vuoden alussa olleista 5:stä ylimääräisestä rakennusmestarista valittiin 2 ja vuoden aikana otetuista 4:stä ylimääräisestä rakennusmestarista samoin 2 vakinaisiksi, oli vuoden lopussa ylimääräisiä viranhaltijoita yhteensä yksi 43. palkkaluokan insinööri, 4 apulaissinsinööriä, 5 rakennusmestaria, 3 työnjohtajaa, 3 konemestaria, 3 tuntikirjuria, puhdistuslaitoksen hoitaja ja 9 mittausmiestä.

Osaston kirjoissa olleiden työntekijöiden lukumäärä oli kertomusvuoden alussa 1 442 (v. 1952 1 251), lopussa 1 622 (1 435) ja keskimäärin 1 694 (1 262). Lukumäärä oli suurin, 2 411, maaliskuun alkupuolella ja pienin, 1 210, marraskuun alkupuolella.

Työttömyystöissä oli työntekijöitä 1. 1. — 25. 7. keskimäärin 740, ollen määrä suurin. 1 166, 8. 3. — 14. 3. välisenä aikana. 16. 11. — 31. 12. välisenä aikana oli keskimäärin 296 työntekijää ollen määrä suurin, 411, 27. 12. — 31. 12. välisenä aikana.

Kaikkiaan oli työssä keskimäärin 1 497 (1 081), ollen suurin määrä huhtikuun puolivälissä 2 266 ja pienin 475 heinäkuun lopussa.

Vuosilomaa oli työntekijöillä yhteensä 39 321 työpäivää. Varsinaisena lomakautena 1. 5. — 30. 9. oli samanaikaisesti lomalla keskimäärin 248 työntekijää, ollen lukumäärä suurimmillaan, 734, viikolla 12. 7. — 18. 7.

Sairauslomalla oli vuoden I:llä kolmanneksella 133, II:lla kolmanneksella 87 ja III:lla kolmanneksella 74 henkilöä. Koko vuoden keskiarvo oli 98. Prosenteissa laskettuina oli sairauslomalla kirjoissa olevasta määrästä keskimäärin 5.8 % ja työssä olevasta määrästä keskimäärin 6.6 %.

Työntekijöiden keski-ikä oli 43 vuotta Tapaturmien lukumäärä oli 468 eli 31.26 % työssä olleiden työntekijöiden keskimäärästä, joka oli 1 497. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli yhteensä 5 547 työpäivää eli 1.275 % keskimääräisen työntekijäluvun mukaan lasketusta työpäivien summasta. Työpäivien luku kertomusvuonna oli 301. Tapaturma-ilmoituksia oli 482.

Eläkkeelle siirtyi kertomusvuonna 32 työntekijää.

Osastolle tuli kaikkiaan 1 184 kirjelmää, joista 339 oli yleisten töiden lautakunnalta, 154 kaupunginhallitukselta, 12 kiinteistötoimistolta, 6 palkkalautakunnalta, 24 maistraatilta, 1 terveydenhoitolautakunnalta, 2 urheilu- ja retkeilytoimistolta, 28 kaupungininsinööriltä tai muilta rakennustoimiston osastoilta, 476 kaupungin muilta virastoilta tai lautakunnilta, 2 muilta kunnilta, 37 valtion virastoilta ja 103 yksityisiltä.

Osastolta lähetettiin 1 382 kirjelmää, joista 182 lausuntoa yleisten töiden lautakunnalle, 405 kaupungininsinöörille tai rakennustoimiston muille osastoille, 303 kaupungin muille virastoille, 21 valtion virastoille, 3 muille kunnille ja 468 yksityisille.

Saapuneita laskuja oli 7 434 ja lähetettyjä 1 018. Lisäksi vietiin kirjoihin 53 jakolistaa, 54 tarveainevaraston laskua ja 53 kirjoitustarvikelaskua sekä tehtiin kuukausittain laskut katurakennusosaston varastoistaan ostamista tarveaineista. Sairausavustusten maksu-määräyksiä oli 2 319, lopputilejä 1 441, vuosilomien maksumääräyksiä 1 611, hautausavustuksia 12 sekä muita ylimääräisiä maksuja 36.

Toimistossa laadittiin 305 piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 597. Viemäri-ilmoituksia tonttikarttoja varten annettiin 15 ja viemärin korkeusilmoituksia sekä viemäri- että vesijohtoliikkeille vesilaitosta varten yhteensä 283. Viemärinliittämisiä suoritettiin viemärinliittämislaitosten mukaan 144.

Kadut ja tiet. Katujen ja teiden korjaukseen ja kunnossapitoon käytettiin kertomusvuonna 811 196 kg bitumiemulsiota, jolla päällystettiin 32 859 m² uutta katua, kanavia päällystettiin 14 996 m², paikkauksia suoritettiin 85 038 m² ja pintausta 53 867 m². Lisäksi käytettiin kiireellisiin paikkauksiin Paimas-massaa 151 290 kg. Vertailun vuoksi mainittakoon, että bitumiemulsiota käytettiin v. 1952 561.25 tn, v. 1951 1 026 tn, v. 1950 830 tn ja v. 1949 1 037 tn. Vanhaa ja uutta nupukiveystä korjattiin ja tehtiin yhteensä 18 876 m², noppakiveystä 4 210 m², kenttäkiveystä 623 m². Vanhaa betonikäytävää korjattiin 4 018 m², uutta tehtiin 3 070 m² ja betonilaattakäytävää tehtiin 2 670 m². Vanhaa reunakiveä käytettiin 12 120 jm sekä uutta 6 774 jm, eli yhteensä 18 894 jm.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon oli talousarvioon varattu kantakaupungin alueella 58 800 000 mk ja esikaupunkialueella 48 924 550 mk. Edellisestä jäi säästöä 1 550 483 mk ja jälkimmäisestä 2 130 778 mk kaupungin kassaan palautuvaa säästöä. Kustannukset olivat yhteensä 104 043 289 mk, jakautuen seuraavasti: kantakaupunkialueella: kadut, tiet ja yleiset paikat 47 399 298 mk, maantiejatkot 545 812 mk, Hämeentien kunnossapito sopimuksen mukaan 511 161 mk, kaiteet 1 791 425 mk, katukilvet 240 316 mk, mittaukset ja tutkimukset 1 946 331 mk, täytemaan vastaanotto 1 325 542 mk, kaupungin kiinteistöjen katuosuuksien kunnossapito 1 820 748 mk, tielaboratorio 768 884 mk ja Pasilan murskaamoalueen vuokra 900 000 mk, yhteensä 57 249 517 mk; esikaupunkialueella: kadut ja tiet 30 309 074 mk, maantiejatkot 10 235 890 mk, katukilvet 533 823 mk, mittaus- ja tutkimustyöt 4 949 286 mk, tie-maksut 541 149 mk ja Haagan ja Malmin piirien varastoalueitten vuokrat 224 550 mk, yhteensä 46 793 772 mk.

Mittaus- ja tutkimustöihin käytettiin kertomusvuonna yhteensä 6 895 617 mk.

Mittaus- ja tutkimustöissä oli 6 mittausteknikkoa, 9 kuukausipalkkaista ja 7 tuntipalkkaista mittausmiestä, 3 harjoittelijaa 2 kk:n ajan ja 8 tilapäistä mittausmiestä kesäkuukaudet. Em. määrärahoilla suoritettiin yhteensä 262 eri mittaus- ja tutkimustyötä, jakautuen nämä seuraavasti: uusien katujen tutkimuksia maaperätutkimuksineen 27, viemäri-, viemäritunneli-, avo-oja- ja vesijohtolinjatutkimuksia maaperätutkimuksineen

62, kestopäällystetöiden korkeuksien määräämisiä 8, reunakivien korkeusmittauksia, katujen ja teiden paalutuksia, valmiiden töiden (etupäässä viemäreiden), tarkistusvaakituksia ja päällystysten pinta-alamittauksia, kartoituksia sekä pohjavesitutkimuksia 165.

Tielaboratorion toiminta jatkui entiseen tapaan. Laboratoriossa suoritettiin myös päällystetöiden tarkkailua ja töissä käytettyjen tarveaineiden tutkimuksia. Tutkimukset kohdistuivat lähinnä urakoitsijaliikkeiden suorittamien katujen ja teiden kestopäällystetöiden tarkkailuun analyysien avulla. Kaikki niihin käytetyt bitumiemulsioerät tutkittiin. Muista tehtävistä mainittakoon: valmiiden päällysteiden tasaisuusmittaukset, soratutkimukset ja eräät maaperätutkimukset. Lisäksi suoritettiin tutkimuksia myös putkivalimolle, kuten soratutkimuksia, tiiviys- ja lujustutkimuksia sekä seosten kokoomusten määräämisiä. Eri näytteitä tutkittiin laboratoriossa 301 kpl, joista suoritettut analyysit ja määräykset jakaantuivat tutkimusalojen mukaan seuraavasti: kestopäällysteet 574, bitumiemulsiot 72, kiviainekset ja maanäytteet 155, betoniputket 95 ja muut näytteet 45, yhteensä 941 määräystä.

Tielaboratorion henkilökuntaan kuului kemisti ja laboraattori sekä lisäksi kesäkuukausien aikana 2 tekniikan ylioppilasta harjoittelijoina.

Liikenteen järjestelyä varten oli talousarviossa 8 milj. mk, lisäksi myönnettiin ylitysoikeutta 693 461 mk, joten kaikkiaan käytettiin 8 693 461 mk.

Katujen ja teiden päällysteitten uusimiseen oli kertomusvuoden talousarvion mukaan käytettävissä 52 milj. mk, josta käytettiin 47 651 837 mk, joten seuraavaan vuoteen siirtyi 4 348 163 mk. V:n 1952 käyttämättömiä määrärahoja oli 18 679 279 mk, joista käytettiin 7 952 334 mk. Kaikkiaan oli siis määrärahoja 70 679 279 mk, josta määrästä käytettiin yhteensä 55 604 171 mk, joten seuraavaan vuoteen siirtyi 15 075 108 mk.

Valaistus sekä yleisten vesipostien ja suihkukaivojen hoito ja kunnossapito. Katuvalaistukseen käytettiin kantakaupunkialueella 61 819 074 mk ja esikaupunkialueella 18 500 325 mk. Määrärahoja oli näihin käytettävissä kantakaupunkialueella 58.8 milj. mk sekä kaupunginvaltuuston myöntämää ylitysoikeutta 3 019 074 mk. Esikaupunkialueella oli vastaava määräraha 15.1 milj. mk sekä kaupunginvaltuuston myöntämää ylitysoikeutta 3 400 325 mk. Yleisten vesipostien ja suihkukaivojen hoitoon ja kunnossapitoon oli määrärahoja käytettävissä 2 900 000 mk sekä kaupunginvaltuuston myöntämää ylitysoikeutta 14 677 mk eli yhteensä 2 914 677 mk, joka kokonaisuudessaan käytettiin.

Talousarvioon merkityillä, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä ja edellisistä vuosista siirtyneillä määrärahoilla suoritettavia uusia katu- ja tietöitä varten oli kertomusvuonna käytettävissä määrärahoja yhteensä 643 365 391 mk. Näistä käytettiin uusiin katu- ja tietöihin, tai niihin verrattaviin, yhteensä 468 868 111 mk, varatyöt mukaanluettuna. Käyttämättömistä määrärahoista, joita jäi yhteensä 174 497 280 mk, siirtyi seuraavaan vuoteen 174 370 791 mk ja kaupunginkassaan palautui 126 489 mk.

Useimmat huomattavimmista kertomusvuoden aikana valmistuneista katu- ja tietöistä olivat yleensä jatkotöitä so. sellaisia, jotka olivat aloitetut jo edellisinä vuosina. Tällaisista esimerkkeinä mainittakoon Paciuksenkatu ja Pihlajatie.

Paciuksenkadun rakennustyöt aloitettiin jo v. 1936 varatoina Seurasaarentien ja Tukholmankadun välisellä osalla. 8 v:n keskeytyksen jälkeen v. 1946 ryhdyttiin töitä uudelleen jatkamaan, jatkuen ne nyt katkeamatta kertomusvuoden loppupuolelle saakka. Kadun rakennustyöt, Pikku Huopalahden yli johtavan sillan rakennustyöt mukaanluettuna tulivat maksamaan kaikkiaan 99 369 276 mk, josta varsinaisen sillan osalle tulee noin 20 milj. mk. Rakennustyökustannukset eri aikajaksoina olivat vv. 1936—1937 1 865 442 mk, vv. 1946—1948 15 057 889 mk, vv. 1949—1950 19 419 158 mk, vv. 1951—1952 58 165 070 mk ja v. 1953 4 860 717 mk, yhteensä 99 369 276 mk.

Pihlajatie valmistui myös kertomusvuonna, mutta sen rakennustyöt aloitettiin vieläkin aikaisemmin kuin Paciuksenkadun. V. 1917 ryhdyttiin varatoina Meilahden uusien katujen alustaviin tasotus- ja viemäritöihin, Pihlajatie mukaanluettuna, nykyisestä Tukholmankadusta Kuusitiehen saakka. Töihin tuli 20 vuoden keskeytys ja ne aloitettiin uudelleen vasta v. 1938. Viemäriputket jouduttiin uusimaan töitä jatkettaessa. Nytkään ei vielä saatu koko Pihlajatietä Mannerheimintielle saakka rakennetuksi ja työt keskeytyivät toisen kerran 9 vuoden ajaksi vv. 1944—1952. V. 1917 suoritettujen Pihlajätien tasotustöiden kustannukset olivat n. 100 000 mk. Töitä v. 1938 ryhdyttäessä jatkamaan

olivat kustannukset tasotustöistä vv. 1938—1941 237 686 mk, vv. 1942—1943 522 778 mk ja vv. 1952—1953 1 489 654 mk, yhteensä 2 250 118 mk, johon summaan eivät sisälly viemäreiden rakennuskustannukset vaan ainoastaan kadun tasotustyöt sorapäälysteisiksi sekä sorakäytävät. Viemärityöt uusittiin kaikki vv. 1938—1942 ja tulivat maksamaan 1 067 058 mk.

Viemäreiden korjaukseen ja kunnossapitoon oli kantakaupunkialueella talousarvioon varattu 17 665 450 mk. Esikaupunkialueella oli vastaava määräraha 3.5 milj. mk.

Määrärahat käytettiin seuraavasti: kantakaupunkialueella: viemäreiden kunnossapito 15 681 967 mk, täydennystyöt 1 594 728 mk, viemäreiden huuhteluvesi 80 680 mk ja putkivalimo-alueen vuokra 105 450 mk; esikaupunkialueella: viemäreiden korjaus ja kunnossapito 3 500 000 mk, yhteensä 20 960 825 mk. Säästö 202 625 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Viemärivereden puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannuksiin oli kertomusvuoden talousarviossa varattu, laitosten tonttien vuokrat mukaanluettuina, 27 068 560 mk. Menot jakautuivat, vakinaisen henkilökunnan palkkamenot mukaanluettuina, seuraavasti:

Laitos	Käyttö- ja korjauskustannukset, mk	Tontin vuokra, mk	Vakinaisen henkilöstön palkat, mk	Yhteensä, mk
Alppilan	577 478	—	—	577 478
Savilan	4 205 152	—	1 094 160	5 299 312
Nikkilän	752 228	—	—	752 228
Rajasaaren	9 823 284	126 000	3 481 920	13 431 204
Kyläsaaren	10 164 581	142 560	4 304 640	14 611 781
Yhteensä	25 522 723	268 560	8 880 720	34 672 003

Puhdistuslaitosten kustannukset vakinaisen henkilöstön palkat poisluettuna olivat 25 791 283 mk. Säästöä palautettiin 1 277 277 mk kaupunginkassaan.

Tuloja oli puhdistuslaitoksista seuraavasti: Kyläsaaren puhdistuslaitos, kaasusta 1 624 800 mk, Alppilan, Kyläsaaren ja Rajasaaren puhdistuslaitokset, lietteestä 419 000 mk, yhteensä 2 043 800 mk.

Rajasaaren koko vesimäärä oli 8 179 370 m³, josta ainoastaan mekaanisesti puhdistettiin 5 387 450 m³. Kyläsaaren koko vesimäärä oli 2 633 620 m³, josta mekaanisesti puhdistettua 802 928 m³. Kokonaisvesimäärästä puhdistettiin Rajasaarella biologisesti 34 % ja Kyläsaarella 69.5 %.

Rajasaarella otettiin biologisesti puhdistettavaksi vain niin paljon vettä, että tämä vesimäärä saatiin täysin puhtaaksi. Mekaanisen puhdistuksen BHK -arvosta laskettu teho oli 32 %, biologisen puhdistuksen teho mekaanisen puhdistuksen jälkeen 95 % ja koko laitoksen puhdistusteho 54 %.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa olivat vastaavat arvot: mekaanisen puhdistuksen teho keskimäärin 38 %, biologisen puhdistuksen teho 86—91 % sekä laitoksen kokonaispuhdistusteho 76 %.

Alppilan ja Nikkilän laitosten puhdistustuloksista mainittakoon: Alppilan puhdistuslaitoksessa viiden vuorokauden biokemiallisen (5 vrk BHK) hapenkulutuksen mukaan oli tulevan likaveden arvo 123 mg/l, mekaanisen puhdistuksen jälkeen se oli 96 mg/l, suodattimen jälkeen 24 mg/l sekä jälkisaostuksen jälkeen 16 mg/l. Vastaavat luvut Nikkilässä olivat: 163 mg/l, 135 mg/l, 34 mg/l ja 27 mg/l. Alppilassa oli koko laitoksen puhdistusteho 87 % ja Emscher-kaivojen 22 %, Nikkilässä vastaavasti 83 % ja 17 %.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tullessa viemäriveredessä oli liukenemattomia likaineita 25 334 m³ eli 1 013 000 kg, josta määrästä orgaanisia aineita oli 719 000 kg ja kivennäisaineita 294 000 kg; ylijäämaliitteessä oli vastaavasti 181 918 m³ eli 364 000 kg liukenemattomia aineita, josta orgaanisia 220 000 kg ja kivennäisaineita 144 000 kg; yhteensä 1 377 000 kg, orgaanisia aineita 939 000 kg ja kivennäisaineita 438 000 kg.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksen vastaavat luvut olivat: viemäriveredessä 14 353 m³ eli

645 900 kg, orgaaniset aineet 516 700 kg ja kivennäisaineet 139 200 kg; ylijäämälietteessä 142 059 m³ eli 426 200 kg, orgaaniset aineet 319 700 kg ja kivennäisaineet 106 500 kg; yhteensä 1 072 100 kg, josta orgaanisia aineita 836 400 kg ja kivennäisaineita 245 700 kg.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tulleen veden koko likamäärä¹⁾ oli 1 765 tn, Kyläsaarella 1 119 tn, mekaanisesti poistettiin lika-aineita Rajasaarella 572 tn ja Kyläsaarella 459 tn, biologisesti 387 tn ja 427 tn. Mekaanisesti puhdistetun veden mukana johdettiin mereen lika-aineita Rajasaarella 786 tn ja Kyläsaarella 178 tn, biologisesti puhdistetun veden mukana vastaavasti 20 tn ja 55 tn.

Rajasaaren kaasuntuotanto oli 426 428 m³, josta määrästä käytettiin laitoksen lämmitykseen 88 869 m³, kaasumootoreihin 332 787 m³, laboratoriossa 73 m³ ja asunnoissa 2 149 m³.

Kyläsaaren tuottama kaasu, 191 075 m³, myytiin kaasulaitokselle. Yhteensä oli kaasun tuotanto 617 503 m³.

Kuivaa käymislietettä valmistui ja myytiin seuraavat määrät: Rajasaaresta 2 413 m³, Kyläsaaresta 1 281 m³, Alppilasta 119 m³ ja Nikkilästä 200 m³, yhteensä²⁾ 4 013 m³.

Puhdistusmenetelmissä ei tapahtunut muutoksia, mutta vuoden alusta lukien otettiin käytäntöön uudet käyttöilmoituskaavakkeet, joissa entisten ravinto- ja tarkkailuilmoitusten lisäksi esiintyy mm. tiedot laitosten BHK -kuormituksesta ja hapenkäyttösuhteista.

Kertomusvuonna suoritetuista korjaustoista mainittakoon: Kyläsaarella kovettuneen pintalietteen poistaminen säiliöstä n:o III sekä huomattava määrä puurakenteiden uusimisia, Rajasaaren kasumoottorit aiheuttivat myöskin tavallista suurempia korjaustoita. Laitosten laajennustöitä ei kertomusvuonna suoritettu.

Uusiin viemäritöihin ym. oli kertomusvuoden talousarvioon varattu viemäriin ja ojien perkauksiin 80 000 000 mk, viemäreiden uusimisiin 40 000 000 mk, palokaivojen rakentamiseen esikaupunkialueella 10 000 000 mk ja asemakaavalain 31—32 §:n mukaisiin viemäritöihin 25 000 000 mk, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä määrärahoja oli 2 523 984, mk, yhteensä 157 523 984 mk. Aikaisemmista vuosista käyttämättä jääneitä määrärahoja oli jäljellä vv:sta 1950—52 uusien viemäreiden rakentamiseen 100 663 313 mk, Talin puhdistuslaitoksen rakentamiseen 99 668 037 mk, Rajasaaren puhdistuslaitoksen laajennustöihin 32 000 000 mk, Herttoniemen pumppuaseman rakentamiseen 22 851 072 mk, asemakaavalain 31—32 §:n mukaisiin viemäritöihin 25 000 000 mk, aikaisemmin päätettyjä vielä keskeneräisiä töitä varten vv:sta 1951—52 78 620 736 mk, palokaivojen rakentamiseen esikaupunkialueelle 4 206 338 mk ja Sörnäisten rantatien viemärin jatkamiseen 6 068 160 mk, yhteensä 369 087 656 mk. Työttömyystöinä (varatöinä) kertomusvuonna suoritettujen vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen oli myönnetty 140 014 680 mk. Määrärahoja oli yhteensä 666 626 320 mk.

Näistä käytettiin kertomusvuonna em. töiden suorituksiin, varatyöt mukaanluettuna, yhteensä 329 549 944 mk.

Käyttämättömistä määrärahoista, joita jäi yhteensä 337 076 376 mk, siirtyi seuraavaan vuoteen 305 075 703 mk ja kaupunginkassaan palautettiin 32 000 673 mk, josta määrästä 32.0 milj. mk oli varattu Rajasaaren puhdistamon laajennustöitä varten v. 1950.

Katu- ja viemäritöiden sekä tilaustöiden kustannuksiin sisältyvät eri yksityisten liikkeiden osaston tilauksesta suorittamat päällystystyöt, yhteensä 228 075 m², joiden kustannukset olivat yhteensä 166 356 361 mk.

Urheilulaitteet. Urheilulaitteiden korjauksia ja kunnossapitoa varten oli kertomusvuoden talousarvioon varattu kantakaupungin alueella 51 955 000 mk, josta käytettiin 42 933 468 mk. Säästöä jäi 9 021 532 mk kaupunginkassaan palautuvia varoja.

Kantakaupunkialueen korjauskustannukset jakautuivat seuraavasti: Annalan ym. urheilukenttien kunnossapito 9 998 068 mk, Töölön, Raviradan ja Pasilan pallokentät 4 552 938 mk, Pyöräilystadion 367 653 mk, Hesperian pesäpallokenttä 392 720 mk, Kaisaniemen verkkopallokenttä 442 405 mk, Mustikkamaan juhkakenttä 14 040 mk, kori- ja lentopallokentät 552 899 mk, maastojuoksurata 20 150 mk, Uimastadion 10 351 666 mk, Herttoniemen hyppyrimäki 934 057 mk, pienet hyppyri- ja pujottelumäet 397 033 mk, kelkkamäet 1 807 672 mk, luistinradat 9 692 244 mk, uinti- ja kahluulammikot 106 463 mk, vedenkulutus kenttien kasteluun ja lammikoihin 409 428 mk, urheilukenttien keskus-

¹⁾ Likamäärät ilmaistuna veden biokemiallisena hapenkulutuksena. — ²⁾ Lisäksi myytiin kertomusvuonna v:sta 1952 jäänyt erä 177 m³.

varastoalueen vuokra 225 000 mk ja Kumpulan avouimala 2 669 032 mk, yhteensä 42 933 468 mk.

Esikaupunkialueen urheilulaitteiden korjauksiin ja kunnossapitoon oli talousarvioon varattu 18 100 000 mk, josta käytettiin 17 461 428 mk. Säästöä jäi 638 572 mk kaupunginkassaan palautuvia varoja.

Korjauskustannukset jakautuivat seuraavasti: Haagan ym. palloilu- ja urheilukentät 9 926 678 mk, kelkkamäet 777 484 mk, hyppyri- ja pujottelumäet 55 643 mk, luistinradat 5 972 451 mk ja kori- ja lentopallokentät 729 172 mk, yhteensä 17 461 428 mk.

Urheilulaitteiden uudistoitä varten oli käytettävissä kertomusvuoden talousarviossa myönnettyjä varoja kantakaupungin alueella 17 885 000 mk ja esikaupunkialueella 3 100 000 mk, aikaisemmilta vuosilta siirtyneitä uusia urheilulaitteita varten myönnettyjä varoja oli jäljellä vv:sta 1950—52 kantakaupungin alueella 12 745 653 mk, esikaupunkialueella 5 797 638 mk, lisämäärärahasta vv:sta 1951—52 aikaisemmin päätettyjä vielä keskeneräisiä töitä varten oli käyttämättä 22 597 581 mk, työttömyystöinä suoritettiin kertomusvuonna urheilulaitteiden alaan kuuluvia töitä, joitten kustannukset olivat yhteensä 21 464 351 mk.

Urheilulaitteiden uudistoihin varattu summa oli yhteensä 83 590 223 mk, josta kertomusvuonna käytettiin 31 590 034 mk. Määrärahoista jäi siis käyttämättä 52 000 189 mk, josta siirtyviä määrärahoja oli 47 963 200 mk ja kaupunginkassaan palautuvia 4 036 989 mk.

Erinäiset muut työt. Edellä lueteltujen määrärahojen lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi aluevaihdon suoritukseen proviisori J. V. Nyströmin kanssa 298 859 mk sekä kaupunginhallitus käyttövaroistaan Eino Leinon patsaan perustus- ja maatöitä varten 177 318 mk sekä pyykinhuuhtomiskieltotaulujen hankkimiseksi 99 966 mk, yhteensä 576 143 mk. Lisäksi suoritti osasto tilaustöitä kaupungin muille laitoksille ja osastoille, puhelinyhdistykselle ja yksityisille yhteensä 322 360 208 mk:n arvosta.

Tarveaineiden valmistus. Putkivalimossa valmistettiin kertomusvuonna erilaisia betonituotteita seuraavat määrät: 15 228 kpl muhviputkia, d=4"—21", 2 856 kpl uurreputkia, d = 60 cm—150 cm, 692 kpl kaivonrenkaita, d = 100 cm, 161 kpl kaivonkansia, d = 100 cm, 19 kpl renkaita lecasorasta, d = 80 cm, 108 kpl sadevesikaivon pohjaosia, d = 80 cm, samojen lukko-osia 89 kpl, yläosia 120 kpl sekä välisosia 133 kpl, 190 kpl kaidepylväitä, l = 170 cm, 198 kpl palopostiarkkuja, korkeus 26 cm, 20 kpl 12 cm:n, 19 kpl 10 cm:n ja 19 kpl 8 cm:n korkuisia palopostiarkkuja, 152 kpl palopostien arkkujen alempia välipohjia, 162 kpl palopostien arkkujen ylempiä välipohjia, 35 kpl vesikourun laattoja sekä 23 kpl kukkasammioita puisto-osastolle.

Putkivalimossa käytettiin kertomusvuonna sementtiä 831 940 kg, betonisoraa 2 184 m³, hienoa hiekkaa 90.5 m³, sepeliä 211.5 m³ n:o 1, sepeliä 428 m³ n:o 2, terästä raudoitukseen, ø 3 m/m — 12 m/m, 62 687 kg ja sidelankaa raudoitukseen, 321 kg.

Kertomusvuonna aloitettiin valimolla valmistaa myös 150 cm:n uurreputkia, joita varten edellisenä vuonna oli hankittu tarpeelliset muotit. Putkia valmistettiin 392 kpl.

Putkivalimon kustannukset olivat 25 069 691 mk.

Pasilan kivivarastoon ostettiin yksityisiltä hankkijoilta reunakiviä 133 333 jm, nupukiviä 68 m² ja noppakiviä 1 022.7 m², yhteensä 15 466 059 mk:n arvosta.

Pasilan kivimurskaamossa valmistettiin sepeliä yhteensä 39 423 m³. Kustannukset olivat 26 308 486 mk. Kertomusvuonna rakennettiin murskaamon konttori- ja huoltorakennus, jonka kustannukset olivat 2 773 989 mk. Yksityisiltä kivimurskaamoilta ostettiin lisäksi sepeliä 6 637.5 m³, yhteensä 6 569 855 mk:n arvosta.

Tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannukset olivat yhteensä 73 414 091 mk.

Kaikkien edellä mainittujen töiden määrärahat, lukuunottamatta talousarvioon sisältyviä palkkoja, työntekijäin sekä työmäärärahoilla palkattujen viranhaltijain erinäisiä etuja ja tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannuksia, olivat yhteensä 1 866 747 863 mk, jakautuen pääryhmiin seuraavasti: katu- ja tietyöt 912 411 211 mk, viemärietyöt 716 804 082 mk, urheilulaitteet ja niihin kuuluvat työt 152 987 017 mk, erinäiset muut työt 576 143 mk, painatus, sidonta ja tarverahat 865 815 mk, vuosilomat, sairausavustukset, tapaturmavakuutukset, hautausavustukset ja työntekijäin vapaapäiväpalkat 83 103 595 mk.

Määrärahoista käytettiin kertomusvuonna yhteensä 1 273 277 643 mk, v:een 1954 siirtyi 542 484 802 mk ja kaupunginkassaan palautettiin 50 985 418 mk.

Puisto-osasto

Puisto-osaston henkilökunnan muodostivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, kasvihuonepuutarhuri, taimistopuutarhuri, 7 piiripuutarhuria, piirtäjä, 2 toimistoapulaista, yksi ylimääräinen toimistoapulainen ja 4 työ-määrärahoista palkattua ylimääräistä työnjohtajaa.

Työntekijäin lukumäärä oli suurin, 564, toukokuun toisella viikolla ja pienin, 74, tammikuun ensimmäisellä viikolla. Työssä oli kaikkiaan 787 työntekijää koko vuonna ja keskimäärin viikoittain 330. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 45 henkeä.

Kertomusvuonna kuoli yksi työntekijä ja 6 siirtyi eläkkeelle. Sairaustapauksia oli 196. Sairauslomapalkkoja maksettiin 3 303 566 mk. Tapaturmia sattui 58.

Kirjelmiä saapui kaikkiaan 318 ja lähetettiin 169, joista 34 oli lausuntoja tai esityksiä yleisten töiden lautakunnalle. Saapuneita laskuja oli 967 ja lähetettyjä 465. Maksumääräyksiä kirjoitettiin 709. Toimistossa laadittiin 39 piirustusta.

Kasvihuoneissa ja lavoissa kasvatettiin 38 375 kukkaryhmiin tarvittavaa kasvia. Kasvihuoneiden lämmitykseen käytettiin 48 300 kg koksia ja 1 392 m³ halkoja.

Taimistossa lisättiin ja sieltä istutettiin puistoihin seuraavat määrät kasveja:

	Vuoden kuluessa lisätty, kpl	Istutettu puistoi- hin, kpl	Taimistossa vuoden lopussa,		
			sukuja	lajeja	kpl
Lehtipuita	2 500	395	19	111	7 781
Havupuita	—	130	10	26	3 813
Koristepensaita	18 000	7 450	69	403	96 085
Köynnöskasveja.....	2 000	240	10	22	4 000
Perennoja	15 000	8 100	127	—	75 120

Uusien puistojen rakentaminen aloitettiin keväällä ja työt jatkuivat lumen tuloon saakka. Ruokamultaa ajettiin uusiin puistoihin 33 450 m³ ja käytäväsoraa hankittiin 884 m³.

Istutuksiin kohdistuneista vahingonteoista perittiin korvausta 32 640 mk.

Varsinaiset istutusten korjaus- ja kunnossapitomenot olivat tilien mukaan yhteensä 80 304 599 mk. Talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan varautuista menoeristä käytettiin uusien puistojen rakentamiseen 42 579 429 mk. Eräiden töiden, joita ei voitu kertomusvuonna suorittaa loppuun, määrärahoista palautui kaupunginkassaan 1 724 508 mk.

Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä varoilla istutettiin pensasaita lastentarhan tontille Käpylantie 10. Lisäksi puisto-osasto suoritti tilaustöitä rakennustöimiston eri osastoille, kaupungin muille laitoksille sekä yksityisille laitoksille ja henkilöille yhteensä 14 846 939 mk:n arvosta.

Lisämäärärahoja myönnettiin kunnossapitotileille yhteensä 3 591 338 mk, sekä tuloa tuottamattomille pääomatileille 500 000 mk. Säästöä jäi kunnossapitotileille 1 078 647 mk. Tuloa tuottamattomilta pääomatileiltä siirtyi seuraaville vuosille tai säästyi yhteensä 10 780 651 mk.

Kaupunginpuutarhan myynti tuotti 1 576 678 mk. Tästä summasta tuli ruukkukasvien ja leikkokukkien osalle 472 301 mk. Taimistotuotteita myytiin 644 532 mk:n arvosta. Jalopuupölliin myynnistä saatiin 11 500 mk. Kasvien vuokraus tuotti 233 980 mk, lannan ja mullan myynti 125 095 mk sekä pikkutaimien myynti 60 285 mk. Muita sekalaisia tuloja oli 19 985 mk.

Varasto-osasto

Varasto-osaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat varastopäällikkö, apulaisvarastopäällikkö, osastokamreeri, varastokirjanpitäjä, toimentaja, inventoija, 8 vakinaista ja 2 työ-määrärahoilla palkattua toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen toimistoapulainen.

Päävarastossa, Malminkatu 5, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varaston-esimies, varastokirjanpitäjä, kolme vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työ-määrärahoilla palkattu toimistoapulainen. Kaikissa sivuvarastoissa, Hakaniemessä, Ruoholahdessa, Töölössä, Maunulassa ja Herttoniemessä, korjauspajan varastossa

Toukolassa ja Toukolan puutavaravarastossa, toimi esimiehenä varaston esimies. Näistä oli viisi vakinaista ja kaksi työmäärärahoilla palkattua. Työntekijöitä oli kaikissa varastoissa vuoden lopussa yhteensä 101.

Korjauspajassa oli korjauspajainsinööri, kaksi vakinaista ja yksi työmäärärahoilla palkattu työnjohtaja, neljä työmäärärahoilla palkattua esimestä, kaksi työmäärärahoilla palkattua konetarkastajaa, yksi vakinainen ja yksi työmäärärahoilla palkattu piirtäjä, toimistonesimies, kirjanpitäjä, kaksi vakinaista ja yksi tilapäinen toimistoapulainen sekä työmäärärahoilla palkattu tuntikirjuri ja talonmies-lämmittäjä. Työntekijöitä oli korjauspajassa vuoden lopussa yhteensä 154.

Korjauspajan tuotantokomiteaan kuului puheenjohtajana kaupungininsinööri W. A. Starck, varapuheenjohtajana varastopäällikkö M. Pulkkinen, sihteerinä viilaaja V. A. Vanhanen ja varasihteerinä autonasentaja U. Sipiläinen sekä muina jäseninä korjauspajainsinööri P. K. Lappalainen, puuseppä J. O. Aavakoski, sorvaaja A. S. Lindqvist, peltiseppä E. O. Naukkarinen, piirtäjä T. E. Mattila ja II työnjohtaja O. Laine. Varajäseninä olivat katurakennuspäällikkö Y. V. Virtanen, apulaisvarastopäällikkö P. K. Spets, toimistonesimies N. W. Nyström, seppä U. O. Järvinen, sorvaaja N. A. R. Lauraeus, peltiseppä P. J. Koponen, autonasentaja P. A. O. Makkonen, konepuuseppä P. I. Räsänen, III työnjohtaja O. H. K. Lahtinen ja esimies H. Hurttia.

Osastolle saapui kertomusvuoden aikana 1 970 ja lähetettiin 1 010 kirjettä. Laskuja saapui 9 334 ja lähetettiin 2 678.

Osaston liikevaihto hankinta- ja jakelupuolella vähentyi markkamääräisesti jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui pääasiallisesti puutavaroiden hintojen laskusta. Käsitellyt tavaramäärät pysyivät suurin piirtein yhtä suurina kuin v. 1952. Korjauspajan suorittamien töiden arvo pysyi melkein muuttumattomana.

Rakennusaineiden hankinta oli kertomusvuoden aikana vaikeampaa kuin edellisenä vuonna. Tavallisimmista kotimaisista rakennusaineista ei ollut puutetta. Sensijaan metallitavaroiden ja koneiden hankinnassa esiintyi kiristyneen valuuttatilanteen johdosta vaikeuksia. Rakennustoimisto suoritti kertomusvuoden aikana huomattavia hätäaputoita. Määrärahojen niukkuuden vuoksi oli aika ajoin vaikeaa tyydyttää hätäaputyömaiden työkalu- ja konetarvetta.

Varastotilojen ja kunnollisten varastorakennusten puute vaikeutti edelleenkin osaston toimintaa. Uuden päävaraston rakentamiseen ei kuitenkaan vielä päästy. Varastoalueita jouduttiin entisestään supistamaan.

Tammikuun 1 p:nä oli varastossa rakennusaineita ja muita tarvikkeita 305 597 862 mk:n arvosta. Kertomusvuonna niitä ostettiin 698 899 410 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 748 363 337 mk:n arvosta. Veen 1954 siirtyneiden rakennusaineiden ja tarvikkeiden arvo oli 256 133 935 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennustoimiston eri osastojen ja kaupungin muiden laitosten kesken raha-arvon mukaan laskien seuraavasti: katurakennusosasto 130 648 345 mk, talorakennusosasto 357 621 846 mk, puhtaanapito-osasto 29 752 698 mk, puisto-osasto 3 596 578 mk, varasto-osasto 4 774 221 mk, rakennustoimisto ja tilivirasto 572 126 mk, korjauspaja 47 355 057 mk, satamalaitos 150 702 277 mk, muut kaupungin laitokset 18 162 299 mk, erinäisiä hyvityksiä ja palautuksia 5 177 890 mk, yhteensä 748 363 337 mk.

Korjauspajassa suoritettut työt jakautuvat rakennustoimiston eri osastojen ja muiden kaupungin laitosten kesken raha-arvon mukaan laskien seuraavasti: katurakennusosasto 11 450 438 mk, talorakennusosasto 34 284 463 mk, puhtaanapito-osasto 707 mk, puisto-osasto 3 002 230 mk, varasto-osasto 65 097 710 mk, rakennustoimisto 5 665 mk, satamalaitos 15 167 253 mk, korjauspaja 404 900 mk, muut kaupungin laitokset 14 210 321 mk, XV Olympia Helsinki 1952 -yhdistys 128 953 mk, erinäisiä hyvityksiä ja palautuksia 1 363 790 mk, yhteensä 145 116 430 mk.

Rakennusaine-, kone-, kalusto- ja kulutustarvikehankintojen kokonaisarvo kertomusvuoden aikana oli 939 923 602 mk, vuokratuloja osasto sai lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista 1 165 955 mk.

P u h t a a n a p i t o - o s a s t o

Puhtaanapito-osaston tehtävänä oli huolehtia kaupungille kuuluvien katujen ja teiden, yleisten paikkojen ja satama-alueiden puhtaanapidosta, yleisistä mukavuuslaitoksista,

jätteiden kaatopaikoista sekä talvikaudeksi järjestetyistä lumenkaatopaikoista. Lisäksi huolehti osasto sopimusten perusteella yksityisille talonmistajille kuuluvista katupuh-
taanapitovelvollisuuksista sekä jätteiden kuljetuksesta talojen pihoilta.

Osaston toiminta jakaantui seuraavasti: toimisto, katupuhthanapito-osasto ja kiin-
teistöpuhtaanapito-osasto, johon kuuluivat yleiset mukavuuslaitokset ja jätteiden kaato-
paikat sekä auto- ja työkalukorjaamo.

Toimiston henkilökunta pysyi kertomusvuonna muuttumattomana ja oli seuraava: puhtaanapitopäällikkö, apulaishuhtaanapitopäällikkö, kaksi insinööriä, osastokamreeri, työnjohtajien esimies, toimentaja, neljä toimistoapulaista, joista yksi toimi kirjanpitäjänä, yksi laskuttajana ja kaksi työntekijäkortiston hoitajina. Osastossa työskenteli vielä kaksi tiliviraston alaista toimistoapulaista, toinen kassanhoitajana ja konekirjoittajana, toinen laskuttajana. Henkilökunnasta oli kuusi sairauslomalla yhteensä 446 päivää.

Osastolle saapui kertomusvuonna 278 kirjelmää, joista kaupunginhallitukselta 43, kaupungininsinööriltä ja rakennustoimiston muilta osastoilta 130, kaupungin muilta virastoilta 78, valtion virastoilta 1 sekä yksityisiltä toiminimiltä ja henkilöiltä 26. Osas-
tolta lähetettiin 323 kirjelmää, kaupungininsinöörille ja rakennustoimiston muille osas-
toille 195, kaupungin muille virastoille 94, valtion virastoille 13 ja yksityisille 21.

Laskuja hyväksyttiin 2 244 ja annettiin 2 118 sairausavustusta, vuosilomaa tai työn-
tekijöille suoritettavaa maksua koskevaa maksumääräystä.

Suoritetuista puhtaanapitotöistä lähetettiin 13 847, myydyistä jätteistä 37 ja sekalai-
sista töistä 753 laskua.

Katupuhthanapito-osasto. Kaupunki oli jaettu 13 puhtaanapitopiiriin siten, että I piiri käsitti 13. ja 14. kaupunginosan, II piiri 4. ja 20. kaupunginosan paitsi Jätkäsaarta, III piiri 5. ja 6. kaupunginosan sekä puolet 7:nnestä, IV piiri 3. ja 9. kaupunginosan sekä puolet 7:nnestä, V piiri 1., 2. ja 8. kaupunginosan, VI piiri 10., 11. ja 12. kaupunginosan, VII piiri 21., 22. ja 23. kaupunginosan, VIII piiri Jätkäsaaren, IX piiri Kulosaaren ja Herttoniemen, X piiri Haagan, XI piiri Lauttasaaren, XII piiri 15. ja 16. kaupunginosan sekä Pasilan ja Munkkiniemen, XIII piiri 25. ja 26. kaupunginosan sekä Oulunkylän, Maunulan, Pirkkolan ja Pakilan.

Katupuhthanapitotöiden valvonnasta huolehti 9 vakinaista ja 8 tilapäistä työnjohta-
jaa. Työssäolleiden työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden oli seuraava:

	Kesätoissa	Talvitoissa
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	211	437
» naisia	12	80
Autonkuljettajia, kaupungin autoa kuljettavia	25	41
» omaa autoa »	—	24
Ajureita, omine hevosineen	—	11
	248	593

Työntekijöiden lukumäärä oli suurin 15. 2 — 21. 2, jolloin se nousi 1 048:aan ja pienin 5. 7—11. 7, jolloin se oli 201. Työnjohtajista oli 6 sairauslomalla yhteensä 310 päivää.

Kantakaupungin alueella oli osastolla 373 sopimusta yksityisten katuosuuksien puh-
taanapidosta. Näiden yhteinen pinta-ala oli 429 865 m². Lisäksi oli osastolla sopimukset 119 kaupungin omistaman talon kanssa, joiden katuosuuksien pinta-ala oli 227 122 m². Kaivopuistossa ja 6. kaupunginosan huvila-alueella huolehti osasto rakennusjärjestyksen mukaan katupuhthanapidosta ilman sopimusta. Kustannukset jaettiin tontinomistajien kesken tonttien pinta-alan mukaisessa suhteessa. Tämä puhtaanapito käsitti 41 275 m². Vielä huolehdittiin Munkkiniemessä 155:n, Herttoniemessä 105:n, Pirkkolassa 199:n, Maunulassa 10:n ja Pakilassa 99:n katuosuuden auraamisesta ja hiekoittamisesta. Näiden osuuksien pinta-ala oli 112 197 m². Osaston hoidossa ollut kokonaispinta-ala oli n. 3.2 milj. m².

Roskia kaduilta kerättiin ja kuljetettiin kaatopaikoille 31 796 m³. Katujen kasteluun ja kauppatorien huuhteluun käytettiin 53 401 m³ vettä. Lunta kuljetettiin kaatopaikoille autoilla 105 919 m³ ja hevosilla 34 740 m³ eli yhteensä 140 650 m³. Eri puolille kaupunkia oli järjestetty yhteensä 26 lumenkaatopaikkaa. Jalkakäytävien, kadunristeysten sekä mä-
kisten katujen ja teiden hiekoittamiseen käytettiin 12 396 m³ hiekkaa.

Kiinteistöpuhtaanapito-osasto. Osasto oli jaettu kolmeen piiriin. Itäinen piiri käsitti Pitkäsillan pohjoispuolella olevat kaupunginosat; piirin asema sijaitsi Kyläsaaren kohdalla ja aseman yhteydessä oli sulatusvaja, missä talvisin jäätyneet makkiastiat sulatettiin. Läntinen piiri käsitti Pohj. Rautatiekadun pohjoispuolella ja rautatiealueen länsipuolella sijaitsevat kaupunginosat sekä Kruununhaan ja Katajanokan; piiriasema oli kaatopaikan yhteydessä Pasilassa. Eteläinen piiri käsitti eteläiset kaupunginosat; piiriasema oli Kampin alueella II katupuhtaanapitopiirin aseman yhteydessä. Kaupungin yleinen kaatopaikka sijaitsi Pasilan pohjoispuolella olevalla suoalueella, lisäksi oli osastolla kaatopaikkoja Malmilla ja Herttoniemessä.

Töiden valvonnasta huolehti kolme vakinaista piirityönjohtajaa ja kolme ylimääräistä kirjuria.

Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli seuraava: autonkuljettajia, kaupungin autoa kuljettavia 48 ja omaa autoa kuljettavia 14, autonapumiehiä 73, muita apumiehiä 10 ja mukavuuksilaitosten siivoojia 19, yhteensä 164 työntekijää.

Yksi osaston työnjohtajista oli kertomusvuonna sairauslomalla 9 päivää. Työntekijäin sairaustapauksia oli 553 ja tapaturmia 182. Menetettyjen työpäivien luku oli 8 603. Eläkkeelle siirtyi 10 työntekijää ja 5 työntekijää kuoli.

Puhtaanapidettävien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuksilaitosten lukumäärä oli seuraava:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Vuosisopimukselliset	118	Vuosisopimukselliset	1 842
Ylimääräiset	122	Ylimääräiset	825
Yleiset käymälät	33	Uudisrakennukset	62
Vedenheittopaikat	68		

Hajotuskaivojen tyhjennys suoritettiin 1 164 talossa, lisäksi tyhjennettiin 298 sadevesikaivoa.

Kertomusvuonna kuljetettu jätemäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

L a a t u	Kaato- paikoille täytteeksi	Tilanomistajille kaupungin läheisyydessä	Kuormattu ostajien ajoneuvoihin	Yhteensä
				m ³
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä ..	270 090	3 514	—	273 604
Makkilantaa	—	2 848	240	3 088
Hajotuskaivojätteitä	—	2 813	—	2 813
Tuhkaa	24 197	—	—	24 197
Yhteensä	294 287	9 175	240	303 702

Osaston toimesta kuljetettiin Herttoniemeen ja kuopattiin sinne 590 eläinten raatoa, joista koiria oli 201, kissoja 381 ja sekalaisia 8.

Korjaamo käsitti yleisen työkalukorjaamon, auto- ja rengaskorjaamot, pajan ja maa-laamon. Toistä huolehti vakinainen esimies apunaan kaksi tilapäistä kirjuria, esimiehen valvontaan kuuluivat myös osaston autotallit. Moottoriajoneuvokanta oli vuoden lopussa seuraava: kuorma-autoja 69, kasteluautoja 8, lakaisukoneita 2, tiehöyliä 18, auraustraktoreita 28, kaivontyhjennysautoja 2, moottoripyöriä 1, kuormauskoneita 5 ja lumilinkoja 2.

Tilivirasto

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, pääkirjanpitäjä, kirjanpitäjä, kassanhoitaja, 8 toimistoapulaista ja lähetti.

Tilitodisteita oli kertomusvuonna 40 489, laskutuksia 19 491 ja lähetettyjä kirjelmia 2 584.

Tiliviraston laajuus selviää seuraavasta menojen ja tulojen yhdistelmästä: työmäärärahat edellisiltä vuosilta 889 848 686 mk, vuoden talousarviotyöt 4 111 395 537 mk, lähetettilin menot 5 059 650 407 mk, lähetettilin tulot 1 517 425 996 mk, ennakkovarat 21 604 371

mk, kaupungin muiden laitosten tilit 1 152 637 242 mk, ylimääräiset työt 713 407 446 mk, tarveaineet ja verstaas 1 311 225 724 mk, tuloveroennakko 326 339 612 mk, huoltokassa 83 963 955 mk, leski- ja orpoeläkekassa 825 318 mk, menojäämät 140 030 613 mk, tulojäämät 84 565 508 mk ja rakennustoimiston tulot 558 904 128 mk.

Rakennustoimiston käteiskassan rahanvaihto vuoden aikana nousi 270 822 850 mk:aan.

Tilivirastolle kertomusvuoden menoarviossa osoitetut määrärahat käytettiin seuraavasti:

	Määrärahat yhteensä, mk	Tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Vakinaiset viranhaltijat	5 383 550	5 362 372	+ 21 178
Muut palkkamenot	383 150	333 975	+ 49 175
Painatus ja sidonta	120 000	118 591	+ 1 409
Tarverahat	90 000	89 345	+ 655
Korvaus kannannasta	150 000	140 000	+ 10 000
Yhteensä	6 126 700	6 044 283	+ 82 417